

Št. 180

**JUNIJ
2021**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolić

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Barbara Jozelj, Žiga Novak,
Jasmina Memić, Špela Blatnik, Diego Menendes, Miha Čurman,
Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Gašper Sojč, Miloš Dragojević, Clker, Ban, Mohamed Hassan,
Peter Kuntarič – Kunta, Janne Karlsson, Fedja Kovič, Lara Oblak
Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank

Zadnja stran: #dežvobraz

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini
pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

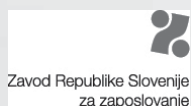
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

Foto: arhiv KU

UČITELJI ŽIVLJENJA

Ko sem razmišljala o tem, katero družbeno temo bi obglodala v dotičnem uvodniku, se nisem mogla znebiti občutka, da bom s tem napisala zgolj še en tekst, ki bo slej ko prej pozabljen. Nisem namreč najbolj vešča pisanja o rečeh, ki se me ne dotikajo neposredno. Precej intuitivno pa sem začutila, da bi se perfektno na prvi strani znašel hvalospev vsem ljudem, ki mi jih je na Kraljih ulice uspelo pobliže spoznati. Vsem tistim, ki so odrinjeni, preslišani in vidni zgolj takrat, ko so moteči. Dragi moji, to je za vas.

Na Kraljih sem zaposlena dve leti. Lahko bi rekla, da sem v tem času velikokrat na delo odšla s težkimi nogami ali pa odšla domov s prepolno glavo misli. Včasih tudi neizmerno razkurjena, ker si je nekdo dovolil prestopiti moje meje. Navkljub temu sem v tem času drastično izboljšala svojo samopodobo in vero vase. Velikokrat se ustavim pri vprašanju, koliko ste k temu pripomogli vsi vi, kralji in kraljice. Vedno znova si uspeš odgovoriti, da je vaš vpliv na moje življenje bistveno večji, kot sem si kdaj koli predstavljala. Čeprav to zveni blazno patetično, bi ljudje, ki me poznajo, dobro razumeli, kako pomembno je zame, da to patetiko izrazim na ves glas. Da si upam izkazati, kako močno ste se dotaknili moje duše. Generična družba bi tej iskrenosti pripisala šibkost, jaz pa mislim, da končno iščem neko stabilno entiteto globoko znotraj sebe. Dovolim si biti vse, kar se že dolgo skriva pod površjem in čaka na pravi trenutek, da lahko ugleda luč sveta.

Zlezli ste mi pod kožo. Vse vaše zgodbe, žalostne in vesele, ter vaš pogled na svet so nekaj zares posebnega in nekaj, kar sem se v vsem tem času naučila ceniti. Vsakič znova si drznem utrgati košček zase in ga pilepiti v svojo miselno strukturo. Izzivate mojo cono udobja in preizprašujete moje vrednote. S svojim načinom bivanja ste me naučili, da ni grozljivo, če delaš napake. Da je še manj grozljivo, če nimaš ves čas okoli sebe visokega zidu, ki ti zastira pogled na prostranost priložnosti, ki jih življenje ponuja. Naučili ste me spustiti samokontrolo. Pokazali ste mi, kako pomembno je imeti nekoga. Da nisi sam. Da odiranje ljudi pripelje do tega, da nazadnje nimaš več nikogar, ki bi ti stal ob strani. Ki bi te vprašal, kako si. Odkar vas poznam, moje delo z vami ni več služba, temveč moj način življenja.

Z vami sem lahko to, kar zares želim biti, in to je tisto, kar sem zadnjih 24 let zavzeto iskala.

Maša Piskule

KO SEM BIL MLAD,
SEM S PRIJATELJI HODIL V DISKOTEKO.
SEDAJ KO SMO OSTARELI,
SE SREČAMO PRED APOTEKO.

GREGOR B. HANN

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 7 **ZGODOVINSKA RUBRIKA**
- 8 **A LOHK DOBIM ARO NAZAJ**
- 9 **SRAČ**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTA IZ PRODAJE**
- 14 **MARIBORSKA STRAN**
- 16 **KLAVDIJIN ZDRAVSTVENI KOTIČEK**
- 18 **IN MEMORIAM**
- 22 **SARIN DNEVNIK**
- 24 **ŽIVLJENJE JE KOT BRUŠNI KAMEN**
- 25 **OUTIRANJE**
- 26 **KRALJEVI RECENZOR**
- 28 **JAZ NISEM ODAVDE**
- 29 **IZZA REŠETK**
- 30 **RAZVEDRILLO**
- 31 **MILOŠEV FOTO KOTIČEK**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

Pisma uredništvu:

Pozdravljeni!

Sem obsojenka, ki prestaja kazen v Zavodu Ig pri Ljubljani. Zaprta sem zaradi krvnega delikta, dogodka, ki ga iskreno obžalujem. A ne morem prevrteti časa nazaj. Koraki, ki mi jih le stežka uspe narediti, so me privedli do literature v našem zavodu. Namreč, obiskovala sem delavnici Aktiviramo in Sodelujemo ter tako dobila nekaj spodbude, zato se tudi obračam na vas, če je možnost objave kakšne pesmi, prispevka, česar koli. Najprej pa bi se vam rada predstavila podrobneje in vas vprašala o možnostih sodelovanja, pravilih, o vsem. V upanju na odgovor se vam vnaprej iskreno zahvaljujem in vas lepo pozdravljam.

Duška

Živjo!

Tile naši Kralji ulice so kot policisti. Ko jih potrebuješ, jih ni nikjer. Fant, ki je redno prodajal časopis pred Mercatorjem na Brodu ... ravno sedaj ga ni nikjer. Iskal sem ga tudi pred Hoferjem v Šiški, pa tudi tam ni nikogar, slišim, da pred njihovimi poslovalnicami kralji sploh ne smejo več ponujati časopisa. Nikakor mi ne uspe priti do svojega izvoda. V centru bi jih lažje našel, pa grem redko tja. Kak predlog?

Jurij

Pozdravljeni,

rada bi se obrnila na vas zaradi današnjega verbalnega napada in grožnje s fizičnim nasiljem enega od vaših prodajalcev časopisa. Seveda ne vem, ali gre sploh za uradnega prodajalca.* To ni bil prvi napad s strani iste osebe. Ker imam z drugimi vašimi prodajalci zelo korekten in prijateljski odnos, bi rada, preden se obrnem na policijo in ga prijavim, govorila z vami. Morda imate kak predlog, kako se tega lotiti, saj je oseba izjemno nasilna in impulzivna in mislim, da je treba zoper njo ukrepati. Lahko me tudi pokličete. Hvala!

N.

*Dotična oseba, kar smo potrdili tudi po pogovoru z gospo, že vrsto let ni več uradni član društva.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.
- Med ponujanjem časopisa upoštevam navodila za pravilno uporabo zaščitne maske in ohranjanje socialne distance.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.

Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

Slišanje glasov:

KNJIGA NAŠ GLAS

04
KRALJI
ULICE

V letih 2018–2020 je potekal projekt ERASMUS+ z naslovom West Balkan Hearing Voices Network, v katerega so bile vključene štiri organizacije iz štirih držav: društvo Prostor iz Beograda/Srbija, društvo Tavan iz Sarajeva/BiH, Zavod Turnić/Hrvaška in Društvo Kralji ulice iz Slovenije. Namen projekta je bil razvijati Mrežo slišanja glasov Zahodnega Balkana in znotraj nje izmenjevati izkušnje pri organiziranju podpornih skupin za slišanje glasov, ki potekajo v vseh štirih državah. Kot eden od rezultatov je nastala knjiga manjšega obsega, a bogate vsebine, z naslovom Naš glas, kar je naslov, ki je slovnično pravilen in smiseln v uradnih jezikih vseh štirih sodelujočih držav. Prispevki v knjigi so dejansko napisani v štirih različnih jezikih, približno po ena četrtina knjige v vsakem od jezikov. V teh jezikih so zapisane prozne pripovedi in pesmi skoraj 30 avtorjev in avtoric. Pripovedi dopolnjujejo slike in še drugačno grafično gradivo dodatnih 20 avtorjev in avtoric. Iz Slovenije so svoja besedila prispevali Miha Čurman – Čuri, Izzy, Mojca Nahtigal, Primož in Bec, ki ste jih bralci in bralke rubrike Slišanje glasov že lahko spoznali, ker smo besedila nekaterih od njih tu že objavljali. Grafično gradivo pa so prispevali Marijan, K. K., Katarina, Kaja, Damjan ter Nik in Zvezdana, zadnja dva na žalost posthumno. Celotno knjigo si lahko ogledate na domači strani projekta Slišanje glasov, v razdelku »Knjižnica«. Iz knjige, katere posebnost je prav gotovo njena štirijezičnost, smo izbrali nekaj besedil, ki vam jih v nadaljevanju predstavljamo.

Bojan Dekleva

NEKAD

*Nekad bi htjela zaspati na ležaju od smijeha,
nekad bi htjela zaspati na ležaju od ispunjenih snova
nekad bi htjela zaspati na ležaju od ljubavi prema sebi,
nekad bi htjela zaspati na ležaju od olakšanja,
nekad bi htjela zaspati na ležaju od mekih oblaka
nekad bi htjela zaspati na ležaju od mira
nekad bi htjela zaspati na ležaju od dobrih duša
nekad bi htjela zaspati na ležaju od zaborava
nekad bi htjela zaspati na ležaju od zagrljaja,
nekad bi htjela zaspati na ležaju od pravih prijatelja,
koji su uvijek tu,
i kada plešem sreću i kada plešem tugu.*

J. Š., Reka

SLOBODA

*Slobodna sam,
da činim što hoću,
Samo ne znam,
S tom slobodom što ću!*

V. K., Reka

AKO TI SE OVO DESI, ODMAH POSJETI PSIHIATRA

*Ako ne možeš da spavaš, noćima
I ako te sabahski zrak dočeka budnog i omami
Noćima
Ako ti se znoje dlanovi
I noge
Ako na prvom flertovanju u autobusu
Nakon izlaska odmah pokušaš poljubiti djevojku
Ako si dezorijentisan
Ako ti smetaju ljudi
Ako nisi nizašta sposoban osim da voliš sebe
Ako prestaneš pričati sa majkom, bez razloga
Ako išta od ovoga ti se desi
Odmah posjeti psihijatra
On će ti dati tablete
I tebi neće biti bolje mjesecima
Nećeš imati nikakve emocije
A šapat ukućana biće ti najveća bol koju si ikada osjetio*

*Ako čitaš ovu pjesmu
Zaboravi sve što sam ti savjetovao
Ovo se samo meni desilo
A ludilo, valjda, dođe, tu nema prevencije
Ti svakako nemoj biti pažljiv
Nego živi
Jebem mu, živi život, pij, putuj, vodi ljubav što više
I nemoj puno razmišljati o životu
Jer, onda više nikada život nećeš imati
Pa makar i došao do spoznaje
Koja ti ništa neće značiti
Osim, da postaneš bijedni pjesnik ili pisac*

Edin Rikalo, Sarajevo

Pleme je samoinicijativno, anonimno udruženje ljudi sa psihijatrijskom dijagnozom šizofrenije - F20. Svaki član plemena ima svoje plemensko ime. Ime dobijemo po svom prvom vizuelnom radu. Vizuelni rad se sastoji od više delova (što simbolizuje raspad ličnosti - šizofreniju) koji se prvo nacrtaju, pa zatim izrežu i postave uspravno u prostoru na podlogu. Potom se obsijaju svetlošću i dobije se njihov zbir u senci, konkretna figura, figura neke životinje. Po toj figuri koju član plemena stvori, on nosi svoje plemensko ime. Sabiranje rascepanih delova ličnosti putem ovoga vizuelnog postupka plemena ima za šizofrene osobe isceljujući efekat. – Članovi plemena su Majmun, Lav, Morski vuk!, Šišmiš, Petao, Nosorog, Žirafa, Beli bizon, Konj, Mačka, Leptir, Slon i Riba.

Pleme F20, Beograd

Foto: osebni arhiv

Franjo Frančič

ZAKAJ NISEM (P)OSTAL KLOŠAR

Hvala ženi Vesni, ki mi je pokazala, kaj je ljubezen.

Življenje zna biti krivično že ob rojstvu. Roditeljev in otroštva si ne izbiraš. Lahko se rodiš v ruševine, ki niso varen dom. Tako je usojeno in ničesar ne moreš storiti. A otroštvo te zaznamuje. Ne gre za to, da bi se potem kasneje ves čas skliceval na nesrečno otroštvo brez varnosti in ljubezni. A to je tista prtljaga, ki jo potem vse življenje nosiš s seboj. In ljubezen je ali je ni, ni vmesne variante. Preživel sem selitev za selitvijo. Reje, domovi, prevzgojni zavodi. Nikoli nisem vedel, kaj se skriva pod besedo dom. Zame je bil dom fantom. Doživel sem leta družinskega nasilja, zapirali so me za več dni v malo izbo, bil sem priča temu, kako je oče pretepal mater. Tako vsakih nekaj mesecev. Določena podoba mame, kako pada po očetovem udarcu na linolej in ji iz ust počasi teče kri, me spremlja desetletja. Vedno znova. Plazim se k njej in ližem njeno kri. In potem tisti veliki, neopisljivo vseprisotni strah. Kaj se bo zgodilo, kakšen večer nas čaka?! In znova in znova. In potem sploh ne rasteš več.

Zmotna je trditev, da te težke preizkušnje okrepijo. Ne! Ko te brcajo, si samo zbrcan. Tvoja prtljaga je borna. Ne, kaj je pod rubriko dom, ne veš, kaj je pod besedo ljubezen. V mislih in v srcu imaš vse pomešano. Kaj je prav in kaj ne. Potem se naseliš na gradu, kjer te prevzgajajo. V kaj le? Kako bi sploh lahko? Vse, kar ti lahko dajo, je varna postelja. Nikogar ni, ki bi te razumel, se pogovoril s tabo. Te objel. In čas pelje čez tebe. Odrasteš poškodovan. Tvoja duša kot vsaka išče svojo dušo dvojčico, ki bi te razumela, imela rada. Imeti rad. Kako čarobne besede. Le kaj skrivajo v sebi? Zmotno je misliti, da ima zaljubljenost kakšno povezavo z imeti rad in ljubeznijo. Ljubezen je občutje, ki traja vsak ljubi dan. V njej so vtikani skrb, toplina, prijaznost, razumevanje, vera, lepota, bližina, tisoč občutij. Zaljubljenost je zgolj trenutek, ko zagoriš in drhtiš. Iz strasti, brez razmisleka. Pride in ugaša, čas jo spremeni, včasih v popolno nasprotje. Tako da potrebuješ srečo, da spoznaš in srečaš človeka, ki te ima rad. A sreča nima telefona. Mnogi nikoli ne spoznajo človeka, ki stoji ob tebi, ti verjame,

Gašper Sojč

ti pomaga, prepozna tvojo lepoto in vrednost.

Bil sem na poti proti breznu. A sem imel srečo. Vesna je prepoznala vsa ta občutja in vrednost, ki je niti sam nisem prepoznal. Bili so izpadi in male izdaje. A ljubezen zna odpuščati, vztraja več kot nekaj trenutkov. Ljubezen daje, ne da bi pričakovala povračilo. Zato je ljubezen prijateljstvo. Seveda preteklost ni pozabljena, ne more biti. A z ljubeznijo ima človek neko nevidno moč, da gara tudi za prazne dni in težke čase, ki vedno pridejo.

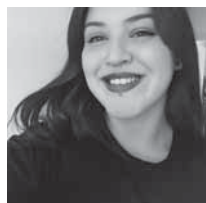

Foto: osebni arhiv

Sara

LJUBLJANA

Poznam te. Poznam barvo vsakega tvojega doma. Vem, v kateri hiši živi veselje in kje lahko najdem žalost. Včasih se igram igro. Trkam na vrata obojega in čakam na tisto, kar me bo prej spustilo čez prag. Hodim po tvoji koži, vsak dan znova in znova. Poznam vse tvoje rane in vem, kako si jih dobila. Udarec pločevine ob tvoj trdi sivi hrbet, solze in žalost. In tvoj glas. Vsakič ponoviš isto: »Oprosti, nisem želela tega, tudi mene boli.« Težka sila nenehno lomi tvoje ceste. Dobri ljudje pa te sestavljajo nazaj, zaceljene rane pustijo brazgotine. Hvala, za tvojo dolgo sivo kožo in kašipoti, ki se kot drobna znamenja širijo po tvojem telesu. In oprosti, nismo želeli tega. Poznam te. Dovoliš mi, da ti rečem, da si zares lepa, ko nosiš svoj lepi nasmeš in prebudiš svojo naravo. Ko odvržeš svoj beli zimski plašč in te obdaja sonce. Ko ponosno kažeš vse svoje lepote. Vse tisto, kar je nedolgo nazaj prekrival led in objemal mraz. Dovoliš mi, da ležim na tvoji travi in čutim utrip tvojega srca. Srečna si, in vsi, ki živimo v toplini tvojega objema, smo srečni s teboj. V tvojih parkih in na zelenih klopeh. A poznam tudi tvoj izgubljeni pogled. Spustiš nas v svoje misli in vse je zavito v meglo in turobnost. Takrat ostajamo zamišljeni s teboj. Na glavo obračamo smisel življenja in iz kletke spuščamo dvome, ki jih potem lovimo po tvojih mračnih ulicah. Še vedno si najlepša.

Tudi ko jočeš, ko so tvoja lica polna žalosti in pred tvojimi solzami zaman zakrivamo glave z dežniki. Lepa si.

Ko te obda bes, ko tresiš in rušiš in lomiš in kričiš. Ko v nas prebudiš strah. Poznam te dovolj dobro, da vem, da nisi zares želela tega. In tudi mi nismo zares želeli ujetiti tebe. Poznam te. Poznam vsak tvoj gib in ti poznaš vsak moj korak. Tvoje uličice mi dišijo po svobodi. Po domu. Ti si zares moja. In ostala boš moja. Moji koraki bodo vedno pripadali le tvojim cestam. Če te kdaj zapustim in začnem živeti v tujem objemu, bodo vsi vedeli, kako zelo lepa si, kako neizmerno rada te imam in kako zelo te pogrešam. In če bom kdaj začela pozabljati, kako je videti pogled z gradu, na tvojo veličastno bit, če bom kdaj začela pozabljati, da te poznam, me prikljči nazaj k sebi, nazaj v svoje varno zavetje, nazaj na granitne kocke Prešernovega trga. Povej mi, da že dolgo nisem obiskala babice in objela mami. Da moj oči sprašuje po meni in da so moje sestrice že velike.

Vrni mi spomine, če začnem pozabljati, kdo si. Spomni me, da so moji prijatelji ostali s teboj. Da moram obiskati vse kotičke iz preteklosti. Da mi ne dovoliš pozabiti, kako zelo lepo se imam s teboj. Za trenutek. Da spet lahko rečem. Poznam te. Poznam te prav tako dobro, kot ti poznaš mene. Moja si. In jaz sem tvoja.

SPREHOD

ODPRAVIM SE NA SPREHOD,
DA ZBISTRIM MISLI.
HODIM PO POTI,
KI VODI V GOZD.
AMPAK GLEJ ...

KLOPCE BELE,
KROG IN KROG
OB ZELENI TRATI.
NA ENO SEDEM ...

V ROKE UJAMEM
SI SONČNIH ŽARKOV.
Z NJIMI UMIJEM
SI MRKI OBRAZ.

V OBLAKE STRMIM
IN GLEDAM, KAKO SE PREMIKAJO.
LAHKO NA MESTU SEDIM, STRMIM,
GLEDAM IN SE ČUDIM,
KAKŠNE OBLIKE NASTAJAJO ...

POGLEDAŠ V NEBO
IN TI JE JASNO,
DA JE ŽIVLJENJE KRASNO.

VSTANEM, ZBEREM MISLI,
KI SO ODTAVALE DALEČ V NEBO.
POMISLIM, DA SONCE SIJE ZA VSE LJUDI.

ODPRAVIM SE NAZAJ PO POTI,
KJER SONCE MI GRE NASPROTI.
VOHAM, KAKO DIŠIJO TRAVE,
IN SRCE JE SPET VOLJE PRAVE.

NATALIJA POTOČNIK

HRČEK SEM.
LAUFAM NA KOLESIH.
OD SEDMIH DO TREH.
OD OSMIH DO ŠTIRIH.
OD OSMIH DO OSMIH?
24/7.

DELAM-DELAM-DELAM.
DO PENZIJE IN ŠE DLJE.
NI POČITKA ZA POKVARJENE.
V NEOLIBERALNEM KAPITALISTIČNEM SISTEMU.
TUDI ONKRAJ SMRTI.
SE KOLESCA ŠE KAR VRTIJO.
IN V GROBU ZAVZETO TIPKAM POROČILO.
SAMA SEM.
SVOJE SREČE KOVAČ.
INDIVIDUALISTKA.
VELJAM TOLIKO,
KOLIKOR BOM ZASLUŽILA
IN PROFITA PRIDOBILA.

AJDA ČERNE

POLJANE MAK

ZBUJAM SE ŽEJNA,
ŽEJNA PO TEBI,
PO DOLGI MAKOV POLJANI
Z BRNEČIMI ČMRLJI NA NJEJ.

MIDVA NISVA GOVORILA O LJUBEZNI,
MIDVA SVA JO ŽIVELA.
NISVA SE OBIRALA, PILA DRUG DRUGEGA,
KOT TO NE POČNEJO ČEBELE MAKU.

NIKJER NE NAJDEM POLJA S ČEBELAMI IN MAKOM.

ZAKOPANA V PRETEKLOST NEKE LJUBEZENSKE ZGODBE,
RANJENA LIŽEM OPIJ S SVOJE KOŽE.

BARBARA TOMPA

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA, 24. DEL

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo poleg časopisnih »pričevalcev« odnosa do najbolj družbeno odrinjenih ljudi objavljali tudi pričevanje časa po spominih enega izmed prvih članov društva.

Ko boste v rokah držali junijsko številko časopisa Kralji ulice, bo teklo že 16. leto od izida prve legendarne številke. 16 let ste že zveste bralke in zvesti bralci tega edinstvenega časopisa, ki piše o ljudeh, ki so na dnu življenjske rang lestvice. Toda kot sem že omenil, je mnogo članov in članic društva, ki so zaorali ledino, pokojnih. Nekatere sem poznal dobro, druge nekoliko manj, toda spomini na tiste čase, ko smo delali skupaj, je še zelo svež.

Slikar Danilo

Tega fanta sem poznal le pod imenom Danilo. Mislim, da je bil s Primorske, zagotovo pa vem, da je bil vseh vrst umetnik, saj je slikal razne pejzaže, zapel kakšno opereto, obenem pa ponujal časopis in bil zelo prijazen. Po navadi je časopis ponujal na Miklošičevi cesti v Ljubljani, povsem blizu prostorov Društva Kralji ulice. Sicer ga je rad tu in tam dal na zob, kakšno dobro vino ali pivo, toda ni bil nasilnež. Kupci so bili z njim zadovoljni, njegovo spretnost slikanja na platno oziroma njegove umetnine so mnogi občudovali. Z Danilom nisem imel pogostih stikov, tu in tam sem se pogovarjal z njim, bil je prijeten in zanimiv sogovornik. Žal je imel kar nekaj težav v življenju, toda zaradi tega se ni preveč sekiral. Bil je skromen človek in optimist, mnogokrat je poudaril, da za dežjem posije sonce. Tega sonca žal ni dočakal, prehitela ga je smrt, umrl je dobesečno nekje na cesti oziroma bolje rečeno v reki.

Človek mora imeti upanje, toda če ne dobi zadostne podpore, lahko tudi največje upanje uplahne. V miru počivaj, slikar Danilo!

Gregor B. Hann

Foto: Vid Klančar

07
KRALJI
ULICE

ZARADI KAVBOJK OB ŽIVLJENJE

V 50. in 60. letih 20. stoletja so v Sovjetski zvezi prepovedali rock 'n' roll in kavbojke. Mladim, ki so jih nosili, so zaničevalno rekli stiljaga (ta moderni), modni navdih so jemali od

Foto: Aleksander Boyko

Leningrajski stiljagi na Aveniji Aleksandra Nevskega, 1984

greaseballov in rockabiljev. To je pripeljalo do razkola na »resnično domoljubne sovjetske državljane« in »zahodnjaške zombije, ki kopirajo tujo, zlonamerno kulturo«. Stiljagi so kavbojke dobili samo na črnem trgu. Tveganje je bilo veliko. Leta 1961 so sovjetske oblasti zajele nekaj črnoborzijancev in jim javno sodile. Zaradi trgovanja s kavbojkami so postali t. i. zahodni agenti in sovražniki ljudstva. Po dolgem postopku so jih obsodili na 15 let zapora. Toda sovjetskim veljakom se je to zdela premila kazen. Nikita Sergejevič Hruščov je besnel. V imenu ljudstva je zahteval ponovno obravnavo in ustrezno kaznovanje. Sodni postopek so ponovili. Dva iz skupine obtoženih črnoborzijancev, 30 letnega Jana Timofejeviča Rokotova in 24 letnega Vladislava Petroviča Fajbišenka, so obsodili na smrt. Njune zadnje besede: »Kavbojke so najboljše oblačilo.«

Zoran T. Radonjič

Povzeto po: The Alternative Rock And Roll, Dressing up, dokumentarni film, 2003.

Tereza Vuk:

A LOHK DOBIM ARO NAZAJ

Foto: osebni arhiv

08
KRALJI
ULICE

Ste mislili, da žurat po Ljubljani pomeni it na Metelkovo? Ja? *Think again*. Veste, kaj je cela veselica? Bit po najemih v Ljubljani. Zaračunavajo, ko da smo vsi tajkuni. Pa nismo mi JBTZ, jebo vas. Uni se lahk preseravajo, pa magar po zaporih. Ne pa mi, uboga raja. Jaz sem se leta presajala iz enga fleta v družga. Polom polomov vse skup. Sam vseen boljš k cesta. Komi najdeš eno luknjo, pa morijo: »A kadite? A mate psa? A žurate?« Ja, človek. Med žurko bomo v tvojmu fletu pofukal psa s čikom v ustih. Jao, res. »Otrok ziher ne mislite met?« Ej, a ti zgledamo taki, k si zaslužmo met otroke? Kle se neki cenkam za najemnino, un pa misli, da bom pol še cel otroški vrtec nardila? Sploh pa, kdo te lahk to sploh vpraša? Najboljš, da mu še povem, kdaj bom mela naslednjo menstruacijo, pa da smo za ziher, kdaj, kako in zakaj. Sej ena moja frendica, k oddaja flet, ma res tko: »Vzamem sam enga samskega. Al pa par. Sam otroci pa živali pa bog ne dej. To jih še ven ne morš vržt.« Sej ta je res mal kruta. Ti zaskvotajo stanovanje s čivavo, pol pa jebi se. Prideš v svoj flet, da vamos, dost je blo zajebanci je pa sranja po parketu, pa ti dva hipsterja nazaj pametujeta vmes, k čivava renči v njunem naročju: »Lejte. Mi mamo svoje pravice. Naš Rex se počuti kle super. Zen stanovanje je. Čisti zen. Morte razumet Rexa. On ma kle prov eno tako svojo meditacijo. Energija, energija je tist. Kle je ta prava.« Ti pa gledaš enga hipsterja tam z brado pa njegovo boljšo polovico, k ma transparent v roki: »*Greta forever! Go, vegan, go!*« Lastnik se praska po glavi in gleda to galamo v fletu. »Alo, vidva bumbarja. Valjček za barvanje sten v roke pa sam pejmo. Zarad mene, če Rex farba stanovanje. Hočem jaz svoj kurčev zen nazaj, vi pa cesta lepo. Bom jaz vajine stroške plačeval al kaj? Cesta odmah. Adijo vsi trije in vaše zenovske riti.« Sej to je tud kurac, če ne moreš enga iz lastnega fleta vržt ven. Pa magar te Rex še tok lepo gleda z unimi učkami. Čeprov čivave še nobenga niso lepo gledale. Isto k mejhni tipi, vse neki zakompleksano. Lej, če se ne držiš, kdaj je za plačat, pol jeba. Sploh če bi bil tam kr za djabe. Ne gre to tko. Jaz, ko sem se šla te podnajemniške fore, sem to nekak hendlala. Sam vseen je uletel lastnik, ko sem se selila drugam. Gledal je v strop kuhinje pa začel pametovat: »A to ste se pa z jajci

Foto: Mastersenaiper

obmetaval al kaj?« »Ne, carbonara je bla.« Nima on pojma o strastnih zvezah. »Sej boste prebelili?« je še kr sikal dalje. »A sem jaz prišla v prebeljenega?« »Ja, ne ...« je začel mencat. »In zakaj bi jaz zdej belila?« »Ker jajca, carbonara.« »Nema ništa. Drugač pa še to, aro mi morte dat nazaj.« Je že hotel začet spet neki nazaj renčat, pol je šel pa po celem stanovanju gledat vsak kurac. Ja, gospod, tam na kavču je en pajk zaspal. Ne vidte udrtine? Kok šušš več za uničen kavč? Ko ni najdu nič razen carbonare in je vedel, da bo mogla past ara nazaj, je začel pa tko skromno: »In zakaj se sploh selite drugam?« Ker so mi pajki zjebali kavč, jebo te. Ker pač dopizdilo, pa še najemnine mi ne bo treba več plačevat. Pa jajca na vse strani pa nej gre vse v kurac. Ne zato, ker bi si vmes flet kupila. Če čte pisat, bodte pripravljeni na revščino. Kakor koli, zaenkrat najemnine ni več. Ker res pretiravajo. Vam dam primer. Moj frend je doma v centru, ne sicer strogi center, ampak je 950 evrov plus stroški. 70 kvadratov. Moj brat po drugi strani živi sred Barcelone, ima peščeno plažo pred hišo. 1100 evrov vključno s stroški. 65 kvadratov. In dejmo rečt, da mate 1000 evrov na mesec za te hece. Ljubljana al Barcelona? Ljubljana mal pretirava s temi najemnini. Alo, Janković the šerif, dejmo narest mal reda kle. Sej smo mi lahk ta najlepše mesto na svetu, sam glih iz zlata ipak nismo. Nisem rekla, da nam morjo kej zastonj talat, sam ej, 500 evrov za garsonjero? En, k je tam za minimalca izgaral tok svoje telo, nej najde

še ta keš, sam zato, da bo na toplem? Nismo vsi uni, k so naše mamice pa očiji v Jugi vse žive bajte zgradili, pa še tri vikende zraven. Pa tud če bi bli, kdo hoče s ta starimi živet: »Bosta tuki pri nas. Mata celo nadstropje. Veš kako se bomo imeli fajna.« Ja, komi čakam. Pol da se jim še klanjaš celo življenje, ker sta oh in sploh garala za to bajto, pa še v copatih ti prideta srat: »Kosilo je.« Pa koga kurac briga skupno kosilo, sam zato k sta onadva v Švici garala za to socialistično nadstropje. Dejte mi vikend, tist može, vi pa sam stran. K bi kr sam klical enga lastnika fleta, da če lahk zviša ceno, sam nej te vzame. Sploh si ne predstavljam živet celo življenje na istem placu. Sam da greš iz enga štuka gor al dol, ko si koga spoznal na veselici Tanje Žagar. Modrijane ti pa skor tašča pripelje v sobo, ko maš rojstni dan. Uni bi vsi nabijali na harmoniko, ti bi pa sam še apaurine iskal naokol. Važn, da so bli vsi v copatih, kot se za take hiše spodobi. Da ne zjebemo parketa. In pol se čudite, da mamo take najemnine? Pa to je zanalašč tko, ker točno vejo, da vsak ta drug spizdi od posesivnih staršev. Sploh si ne predstavljam živet s starši. Sej ne vem, kaj se bolj spleča. Prenašat ta stare v isti bajti al dat skor celo svojo plačo za najemnino. E, moja Ljubljana. Aja, Janković the šerif, še eno pripombo mam. A je una kišta od glavne avtobusne postaje čemu podobna? Vsak v Albaniji ma lepšo burekarnico. Srčno upam, da nima kdo tud tega sranja v najemu.

Foto: osebni arhiv

Jurij B. Hudohmet

SRAČ

Vsaka vas mora imeti gostilno, cerkev in vaškega posebneža. Po navadi gre za dobrodušnega lokalnega pijančka, ki ga vsi poznajo, kajti po obnašanju odstopa od drugih. Vižmarje niso (bile) nobena izjema. Okej, nimamo cerkve, ki je v bližnjem Šentvidu, vendar je glas o našem Sraču, kot je bil vzdevek dotičnega, segal tudi do tja in še naprej, vse do Dravelj. Srač je bil znan po svojih originalnih enovrstičnicah. Ni pripovedoval zlajnanjih vicev o Muju in Hasu. Ne, Srač je imel dovolj svojih idej pod pasom in jih je ljudem serviral vsak dan. Na primer tista, ko je zjutraj prišel v bife, brez denarja kakopak, in našel svojo žrtev; nekoga, ki je srebal kavo in si že po njegovih oblačilih lahko sklepal, da se mu mudi v službo in da ne bo pil alkoholnih pijač tako zgodaj zjutraj. »Ej, Jaro, a boš kaj spil?« Odgovor je bil seveda ne. »No, sedaj pa še ti mene vprašaj.« Srač je bil dolga leta brez službe, saj je vsako izgubil zaradi alkoholizma, in je zadnja leta samo še posedal pred vižmarskim Mercatorjem in prosil mimoidoče za drobiž. »Stari, a maš en evro? Ti bom jutri vrnil.« Vrnil seveda ni nikoli, pa saj tega tudi ni nihče pričakoval. Nekoč je v omenjeni trgovini opravil nakup. Kupil je steklenico vina, britvice, kakšno malenkost pa tudi stlačil v žep. Britvice je potem pustil na blagajni, pa ga nekoliko bolj kosmata prodajalka opozori, da jih je pozabil vzeti. »Ne, to je zate,« ji je rekel. Srač je bil ravno zaradi vedre narave in duhovitosti med domačini precej popularen. Nikogar ni motilo, da je pred trgovino poprosil za drobiž, tudi zato ne, ker si je stvari izjemno dobro zapomnil. Če si ga obdaroval s kakšnim evrom, ti vsaj en teden zagotovo ni »zatežil«. Točno je vedel, kdaj mu je kdo kaj dal in koliko. Kljub nenehni pijanosti. Šparal ni nikogar, ne glede na to, v kako dobrih ali slabih odnosih si bil z njim. Nekoč mi je mirno dahnil: »Hudohmet, saj bi te vžgal, pa te je že narava dovolj.« Ali pa: »V tebi vidim antično lepoto.« »Kako to misliš?« »Glavo imaš kot trojanski konj.« Smejal sem se. Kako naj mu zamerim? Mimoidočemu, ki mu ni hotel podariti par centov za flašo vina, pa je mnogokrat dejal: »Sej vem, da je gospodarska kriza, ampak a moraš ravno na meni varčevati?« Nekemu domačinu, ki je nižje rasti, pa je zabrusil: »Ti si tako majhen, da če bi žarnice sral, se nobena ne bi razbila.« Večkrat se je tudi prisedel h kakšnemu omizju v bližnjem bifeju. Kljub temu da je dostikrat zaudarjal po alkoholu in urinu, se ga načeloma nismo branili. Večino časa je le poslušal in molčal, ko smo se, večinoma moška ekipa, hvalili s svojimi ljubezenskimi podvigi, potem pa je samo poznavalsko pokomentiral: »Tisto, kar si ti po****, jaz na solati pojem.« O ženskah pa je povedal še mnogo zanimivih: »Nobena je nima postrani, obraza se pa navadiš.« Ko je še delal – ponavadi je delal honorarno pri kakem od vižmarskih mizarjev, ki jih res ne manjka –, je ukradel kakšno orodje, ki ga je potem skušal prodati pri drugem mizarju, kljub temu da je bil na orodju vgraviran priimek lastnika. Ta mu je potem dal pet ali deset evrov, poklical lastnika in mu rekel: »Lej, Srač ti je šraufstok ukradel, tu je, pri meni. Pridi ga iskat.« Skratka, jeze in zamere ni

Foto: Michael Gaida

bilo, saj s(m)o vsi vedeli, kako in kaj. Gospod Srač je bil pred mnogimi leti tudi poročen in iz tega zakona ima hčer. Glede na njegov način življenja je bilo manjše presenečenje, da je njegova bivša soproga umrla prej kot on. Ko so ga vprašali, kako kaj bivša, če imata še kaj stikov, je odgovoril: »Ciprese vohta pa regrat ji iz ust raste.« Skratka, gospa so umrli. Svoje mnenje je imel, kakopak, tudi o politiki in zakonskem življenju. »Zakon je kot demokracija. Žena ima dva glasova, ti pa samo enega.« Nekoč je sklenil stavo z nekim domačinom, da cel mesec dni ne bo pil, domačin pa naj mesec dni ne bi kadil. Seveda se je potem izogibal domačemu bifeju in se skrival po zakotnih bifejih Šentvida, da ga ne bi našli ali videli, da pije. Ampak zlobni kot smo bili, smo se ga odpravili iskat. Seveda smo ga našli v neki zanemarjeni prčvarnici. Na mizi pred njim pa kakih pet do šest praznih kozarčkov travarice. »O, Srač, a tkole ti ne piješ?« Malce je zardel, potem pa rekel: »Ja, pa ne moreš ti griževega učiti srat.« Tak je bil naš lokalni junak, vaški posebnež, naš Srač, ki nas je zapustil lani, v 67. letu starosti. Poln modrosti, ki se jih sam ni držal, je pa imel navado reči: »Ne glej, kaj delam, ampak poslušaj, kaj ti govorim.« Ko sva zadnjič govorila, čeprav takrat še nisem vedel, da bo zadnjič, pa me je piknil, tako napol nesramno, kot je znal samo on. Rekel je: »Jure, ti si bil čudežni otrok.« »Kako to?« me je zanimalo. »Ko si bil star tri leta, si bil ravno toliko pameten, kot si sedaj.« Hm. Nemara je imel prav.

KO RAZPIZDIŠ POLICIJSKO POSTAJO CENTER

Dogodek, ki vam ga bom opisal, se je zgodil v obdobju osamosvajanja Slovenije, torej pred približno 30 leti.

Star sem bil 22 let, živel sem na cesti in jemal veliko drog vseh vrst, kar je bil tudi razlog, da se je zgodilo to, kar vam opisujem. Tistega dne sem si na železniški postaji kupil prepovedane substance, šel na stranišče ter posnifal šest do sedem Dornicumov. V baru sem spil še dve pivi, potem pa se počasi odpravil proti centru.

Zadet sem iskal ljudi, s katerimi bi se lahko družil. V parku sem jih našel, se ga še malo zadel, vendar še sam ne vem več s čim, saj sem bil že močno pod vplivom. Nato sem se odpravil nazaj proti železniški postaji in vmes me je pot zanesla mimo Policijske postaje Center. Tam je bilo parkiranih okoli 15 policijskih avtomobilov. Opazil sem, da so v vseh vozilih ključi, kar se mi je zdelo čudno, obenem pa zabavno. V glavo se mi je prikradla nespametna misel. Usedel sem se v prvi avto, ki je imel na strehi sirene, češ bom sprobaj, kako delujejo.

Odpeljal sem se proti rampi, kjer je stražil policist. Takoj je opazil, da sem civilist, in rekel, da ne morem mimo rampe. Zgrabila me je panika, v trenutku sem se streznil in se zavedel, kje sem in kaj počnem. Policist mi je dejal, naj izstopim iz vozila z dvignjenimi rokami, jaz pa tega nisem storil. Hotel sem speljati, prebiti rampo in se odpraviti novim dogodivščinam naproti. Nisem še bil povsem priseben, zato sem se zmotil in namesto v prvo prestavil v vzvratno. Ko sem pritisnil na plin, sem se odpeljal nazaj v garažo, pri čemer sem trčil v vrsto policijskih vozil. Zatem so iz postaje prihiteli preostali policisti in me zvezli v bunker. Začelo se je kaznovanje, sojenje pred sojenjem. Ne vem, koliko jih je bilo,

Clicker

saj so se pri tepežu izmenjevali. Ko se je eden izmed njih naveličal mlatenja, ga je takoj nadomestil drugi. Rekel bi, da je vse skupaj trajalo približno dve uri. Ko so potešili svojo jezo in me pretepli kot psa, so me strpali v marico in odpeljali. Ven so me vrgli blizu doma in se odpeljali. Takšna je bila moja kazen in sodba v imenu ljudstva.

Za okrevanje sem potreboval približno tri mesece, od tega sem bil dva meseca na invalidskem vozičku, saj nisem mogel stati na nogah. Svojega imena raje ne izdam, da mi vladajoči ne bi vzeli socialne podpore. Želim si živeti normalno, saj se ne drogiram več.

Broj Jedan

BILI SMO OTROCI ULICE

Živeli smo v neurejenih družinskih razmerah. Pretepanje, alkohol, zanemarjanje, zaničevanje, kar pa najbolj boli, žaljenje s strani lastne matere. Ampak, to ni point te zgodbe. Povedati želim, da sem bila predavnimi leti tudi sama klošarka. Zato me tovrstne zgodbe toliko bolj prizadenejo. Bolj kot kar koli drugega na svetu. Vem, kako je jutraj stati nekje, celo telo se ti trese, čakaš sonce, čakaš, da se kaj odpre. Čakaš in čakaš, da se nehaš tresti. Tega ne bom nikoli pozabila. Še dandanes sem zmrzljivka, ja, zebe me! Pri rosnih 13 in pol sem odšla od doma. Bilo je nevzdržno. Ljubljana se mi je zdela tako lepa, tam sem spoznavala nove ljudi, tam sem živela za nove ljudi. Vsake toliko so me našli policisti, me strpali v Jarše v popravni dom. In kmalu po izpustu sem bila spet na ulici. Takrat smo živeli v Jugoslaviji, obdobje okoli 1979 do 1981. Stalnih klošarjev oziroma brezdomnih ni bilo, samo občasni fehtarji, kot so temu rekli. Zadrževali smo se v strogem centru pa vse do železniške postaje. Tuširali smo se v stavbi, kjer je danes ZZZS. Tam je bil javni tuš, na Miklošičevi ulici. Če si imel kaj denarja, si prespal v Stari cukrarni. Nekoč, ko sem si to privoščila, sem fasala picajzle. Dobivali smo se tudi na vogalu Miklošičeve v kavarni Union. Tam je bila včasih res beznica. Največkrat pa smo čas in tisto malo dinarjev, ki smo jih imeli, zabijali v Starem tišlerju. Če je kdo kupil pašteto, smo jo delili med pet oseb, na pet delov. Ni bilo rivalstva v stari Jugi. Vse, kar si dobil, si delil z drugimi. Droge nismo poznali, vdihavali smo lim, če je bil višek denarja. Ko sem bila brezdomna, mi je bilo lepo. Nato so me strpali v vzgojno-izobraževalni zavod Višnja gora.

Foto: Žigažaga

Tam sem bila ena izmed pobudnic ukinitve 5. skupine. Hudo smo se uprle.

Naposled sem tudi jaz uspela v življenju. Zato pomagam brezdomnim, in ne samo njim, pomagam vsem, ki so ranljivi. Moja zgodba ima srečen konec. Enako želim vsem brezdomnim. Hvala za branje in hvala za priložnost, da sem lahko dala ven delček sebe.

Hvala, krasni ste!

Daisy

* Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora je edini srednješolski zavod v Sloveniji, v katerem v vzgojno-izobraževalnem procesu sodelujejo dekleta in fantje skupaj, Od leta 1992 naprej.

Cestna filozofija:

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

ZAKAJ SODELUJEM S KRALJI ULICE

Ker jih berem že skoraj od prve številke dalje. Čisto kul mi je, širim svojo mrežo poznanstev. In Kralji ulice imajo vsaj tako naklado kot Playboy. So eden redkih neodvisnih svobodnih medijev. Včasih sicer kak moj znanec pravi, da ni to nič, toda ljudem dajejo Kralji možnost zaslužka, ki je pomemben za preživetje. Sem le ubogi Zemljan, naj poezija govori zame.

Živalska farma

*Prašiči so čisti,
so bili enakopravni,
zasedli so oblast,
oblast ta prašičja,
prašiči so močni,
čim so prašiči mirni,
oblast je sladka,
črni prašiči so na vidiku.*

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

POPEČENE SOCIALNE DELAVKE

Nima smisla razmišljati o izgubljenih stvareh. Vsak je že kaj izgubil. Nedolžnost, ponos, starše, pa tekmo s časom, ženo, ključke ali zaupanje. Ponosni norec je izgubil vse, ker sploh ni vedel, kaj ima. Lahko bi imel lepo življenje, če ne bi bil nor. Pa ni bil noro bogat ali priden ali pameten. Normalen človek, samo nor je bil.

Vsak dan je jedel in sral, spal, velikokrat je tudi delal. Ker je bil naiven, so mu ljudje vzeli vse. Dajmo ga, saj revež ne ve niti, koliko je ura. On si je pa mislil: »Če imam denar, je ura za živeti, če ga nimam, je pa ura za spat.« Ker je imel denarja malo, je veliko spal. Ko pa ni spal, se je imel fajn. V snu so se mu prikazovale mlade partizanke, ko se je zbudil, pa so bile okrog njega socialne delavke. Ko je zagledal napis CSD Vič, je spet padel v komo. Ponovno je odprl oči in zagledal lep prizor. Partizanke in socialne delavke so se trudile zakuriti taborni ogenj. Uspelo jim je. Ker pa je bil v neposredni bližini Petrol, je prišlo do nesreče. Vnel se je požar, zgorelo je vse.

Tako je ponosni norec izgubil še svoje brhke socialne delavke, ker so vse zgorele. No, nekaj jih je bilo lepo popečenih in so jih viški reveži radi pojedli.

Kavica

SAJ BO BOLJE

Težko je napisati nekaj, kar čutiš, pa da ne bi izpadlo preveč čustveno. Pred enim tednom sem po naključju srečal svojo 24-letno hčerko, ki mi je povedala, da redno bere moje članke, kar me je prijetno razveselilo.

Žal mi je, da ji nisem v življenju posvečal več pozornosti. Moj problem je, da sem alkoholik, pa če si to priznam ali ne. Škoda je že storjena in zelo verjetno bom šel za tri mesece na zdravljenje, saj se sam ne morem rešiti tega hudiča. Danes sicer še nisem nič spil, ura pa je pet popoldne, kar je v redu, a vseeno me je strah prihodnosti. Ravno kar poslušam radio, na katerem govorijo, da so odkrili prvi primer indijskega seva v Sloveniji. Bomo videli, kaj bo zraslo iz tega.

Kraljev ulice zadnje čase ne prodajam prav pogosto, vendar vem, da jih bom moral, če ne drugega, vsaj da si lahko kupim kaj sproti za jesti, pa kakšno pivo. No, pa sem spet pri alkoholu. Saj bo bolje.

Sony

PAPIRNE BRISAČE

Glede na to, da je naš blok high society, so nam pred meseci nabavili papirnate brisače za WC-je, seveda jih moramo plačevati. Lepo in prav, čeprav mi ni povsem jasno, zakaj. Kaj nam bodo te papirne brisače? Kdo se je tega spomnil?

Imamo stanovalce, ki jih pametno uporabljajo kot skret papir. Ne vem. Najbrž mislijo, da bodo prišparali, ker jim ga ne bo treba kupovati. Toda mesečni račun za čistila in drugo, kar spada zraven, potem vse jezi. Te brisače so namreč dražje od WC papirja. Dogajajo pa se ves čas še komedije, ko stanovalci ne vedo, koliko papirja bodo potrebovali za obrisati rit, in ga tako puščajo povsod naokoli. Nekateri si umijejo in obrišejo roke, pa jim ni jasno, da se po uporabi papir odvrže v koš. Tako imamo (vsaj v našem štuku) nastlan papir po vsem skretu. Raztrgan, zmečkan, po tleh, po policah. Prava razstava. Tam ostane kar nekaj časa, dokler ga nekateri ne zmečemo v koš, kamor spada. Tako nas je nekaj v našem štuku, ki čistimo in pospravljamo za drugimi, in to zastonj. Toda o tem bom pisal drugič.

Zdaj se bo našel nekdo pameten in svetoval, naj naučimo te svinje reda in higijene. Saj bi! Vendar se zradiranih glav ne da nič novega naučiti. V tem je problem. Kaj torej narediti? Najprej je treba najti odgovor na to, zakaj so te brisače sploh dali tja. Je to po slovenski politični fori nabirka denarja? Kako smo lahko prej živeli brez teh brisač? So te brisače tu zaradi covida in s čim nam v tem smislu koristijo?

Skratka ogromno vprašanj, za katere se že ve, da odgovora na njih ne bo. Računi pa se tudi ne bodo spremenili.

Taubi

NEK CESTNIH AJ

CIGARETI

Od kralja ulice so mi ostali cigareti. Velikokrat sem že poskusil nehati. V družbi sem slabič in vedno znova posežem po njih. Tokrat sem se odvajanja kajenja lotil drugače. Najel sem si vrčiček v Ljubljani in na njem zasadil 30 sadik. Preračunal sem, da bo to dovolj za celo leto. Naslednje leto vam pa javim, kako je šlo z mojo matematiko.

GD

NČ JASN

Dnevni center: »Kako gre?«

Obiskovalec: »V redu, malo peš, malo z avtobusom.«

DC KU

ČAS KORONE

Živimo v času, ko smo vsi malo nervozni. Ljudje, ki jih srečujem med prodajo Kraljev, so zelo nestrpni, živčni in jezni, ker moramo nositi maske. Sam sem se že navadil na rutino, saj ni druge. Fasal sem tudi kazen 400 evrov, ker sem imel masko prenizko na obrazu, nisem si je potegnil povsem čez nos, ampak sem si prekril le usta. Tudi prodaja se je prepolovila in komaj čakam, da se vse vrne v stare tirnice.

Sreča je, da sem kljub vsemu zdrav. Zdravje je na prvem mestu, potem pa pride vse drugo.

Čuvajte svoje zdravje.

Jenko

ZAHEVE

Živeli smo lepo, svobodno. Nihče niti pomislil ni, da se bo to spremenilo. Prišla je korona in bile so zahteve: v trgovini maske gor, na roke razkužilo, da morebiti virus bi ubilo. Na avtobus brez maske ne smeš vstopiti. Lahko pa peš za njim hodiš. Če sedim pred lokalom, se maski lahko odpovem, za obisk toaletnih prostorov je maska obvezna. Če maske ni, pa potrebo kar zadrži.

Anea

KRALJI ULICE V LESCAH NA GORENJSKEM

Tik pred prvomajskimi prazniki sem se odpravil po nakupih v Merkur v Lescah. Pred vhodom v trgovino sem zagledal prodajalca časopisa Kralji ulice. Imel je le še nekaj izvodov. To je bil je starejši moški z vidnimi sledovi težkih življenjskih preizkušenj na obrazu. Prijazno me je nagovoril, če bi kupil kak izvod. Brez obotavljanja sem vzel izvod časopisa in mu v roke stisnil nekaj evrov. Lepo se mi je zahvalil.

Ko sem se vračal iz trgovine, gospoda ni bilo več, vse je prodal. Bil sem vesel, da sem tisti dan storil nekaj dobrega.

Robert Žerjav, Lesce

BREZ PREBITE PARE

M. podari S. donirano denarnico, rekoč:

»Je luštna, ampak majhna.«

Slavica odvrne:

»Saj itak nimam veliko denarja.«

Dnevni center

MOJ CILJ

Ko bi bili le zdravi, pa enega boli roka, drugi se trese, tretji ima zjebana pljuča, da ne govorim o duševni stiski, tesnobi in strahu.

Če se najde kdo, ki bi rad popil kavico, prinesel dobro voljo, osvetlil življenje v temačnih trenutkih, to je že uspeh. Na lažne obljube, nakladanje, nesporazume in slabe izkušnje se človek težko navadi ali pa postane zamorjen in žalosten. Imam željo po normalnem bivanju. To je povezano z zdravjem, pa tudi s financami. Če zamižim na eno oko, sem lahko kar zadovoljen, ljudje izginjajo iz mojega življenja in vedno bolj sem sam.

Narediti ali delati kaj koristnega, zapolniti praznino v sebi in doživeti neko osebno zmago, čeprav majhno, to mi je cilj.

Kavica

MOJ NAJVEČJI ZAKLAD

Stara sem 26 let. Prejšnji teden sem vsem razlagala, da sem 27, dokler mi ni kolega izračunal, da sem se za eno leto uštela. Mogoče zato, ker je moj sedemletnik vsakič, ko sem mu povedala, koliko sem stara, odprl čeljust, ostal brez daha in me gledal kot živega dinozavra.

Ura je 20.00. Sobota je. In jaz opazujem plišastega dalmatinca, kako je krvave špagete in pije vodo iz lončka. Ustvarjava s plastelinom. Torej se je splačalo zapraviti deset evrov za ustvarjalno igračo Play-Doh. Zalotim se, kako si dalmatinca ob spremljavi sinovih fantazijskih zvokov predstavljam prav zares živega. Grem na čik. In slišim, kako moj sine hodi po mehurčkasti foliji. Včeraj sem mu jo predstavila kot igračo svojega otroštva. Skadim pol čika, že se sine pojavi na balkonu in mi teži, če mu lahko namesto knjige Harry Potter rajši že tretjič berem podnapise filma Sam doma 3. Ne! Brala ti bom knjigo. Čeprav iskreno povedano vidim samo še posteljo in globok spanec do naslednjega stoletja. Sledi razočarano prigovarjanje do konca čik pavze. Ja nič. Pospravim ostanke večerje in greva v posteljo. Kako pa kaj vaš sobotni večer? Žurate ali ga pijete ali ste pridni in odgovorni in dolgočasni kot jaz? Včasih se moj največji zaklad izkaže za precej težko službo. Me je pa samo on zmožen pripraviti do tega, da plišaste igrače pokrivam kot živa bitja, tudi če ga ni zraven.

Afrodita

BIVANJSKI OCVIRKI

Tudi v naših skupnostih se dogodi kaj nenavadnega, nevsakdanjega, včasih kaj motečega. Golobi so se že toliko udomabili, da valijo po balkonih. Nehote sem eno jajce razbila. Ne vem, če ni celo zato v bližnjo trgovino priletela mama. Tudi po hodnikih že marširajo te živalce, kjer jih nekateri hranijo. Babica mi je enkrat rekla, da kdor živali ne mara, tudi ljudi nima rad. Pa pustimo pregovore. Vsakemu kdaj malo prekipi, tako da grozi kakšen tresk, bum ali rafal, drugače je pa mir, je kar za zdržat. Prenašamo se kar dobro, je še kar okej. Tudi humor pomaga. Vsak pa si definitivno želi nekaj svojega alelujastega miru.

Sonata

PRED TOBOM JE BRDO, ZOVE SE DOBROTA

Bela sveča gori, na sveči je križ, mene nekaj žge. Oče, sin, križ, vpeljite nas v skušnjavo in pomagajte, da zmagamo. Pa sem srečal Špelco, pa Irena mi pošilja slikice, pa Teja je hotela priti na kavo. Vse sem pomešal, vse sem zamudil, sam sém z belo svečo, na njej je križ. Prižgal sm džoint in sem bližje sina in očeta. Red, *Ordnung und Disziplin*, po balkansko *udri jače manijače*. Če bi prišle vse tri, Špelca, Irena in Teja, bi bili vsi na profitu. Špelca bi dremala, Irena bi pila Heinekena, Teja in jaz bi pa kadila džointe in gledala Fashion TV. To bi lahko trajalo tri dni. Sale pa bi pazil zajčka.

Kavica

LUZERSKA POT

Danes se je pri meni oglasil GG in ne JJ. GG je prijatelj z najdaljšim stažem. V četrtem razredu OŠ sva skupaj zatavala na Metelkovo. Poznava pa se že od vrtca.

Skupaj sva kraljevala ulicam celih 13 let. Predebatirala sva sedanost in korono. Danes dela za velikega trgovca, jaz pa se mažem iz vajeti shizofrenije. Debatirala sva tudi o svojem otroštvu in oba sva se strinjala, da nama je žal, ker se nisva bolje odrezala v mladostniških letih.

Veseli sem, ko me obišče prijatelj iz otroštva. Pozabim na svojo luzersko pot.

GD

ANEKDOTE IZ PRODAJE

KOVANEC SPORA

Končno je prišla pomlad, letni čas, ko se začne prebujati narava, vonj po cvetju je v zraku in spet se sliši veselo ptičje žvrgolenje. Polna energije sem odkorakala na svoje stalno prodajno mesto v upanju, da bodo mimoidoči z mano delili dobro počutje. Prve pol ure je še kar šlo. Sproščeno sem klepetala s čistilko garažne hiše, pred katero ponujam izvode Kraljev, in dvema strankama, ko je iznenada začel ostro briti veter. In kar naenkrat se je tudi počutje ljudi drastično spremenilo.

Proti vhodu je prikorakal par. Med tem, ko si je dama ogledovala nesramno drago izložbo, jo je partner čakal par korakov od mene in opazoval vsako mojo kretnjo. Ko sva se končno ujela s pogledom, sem mu ponudila izvod, gospod je čemerno odkimal in rekel, da ga tekoča številka ne zanima in naj mu je nikoli več ne ponudim. Začudena sem se mu opravičila in mu razložila, da je svetloba v podhodu zelo slaba, težavo pa mi delajo še zaščitne maske, pod katerimi težko prepoznam ljudi, saj te zakrijejo velik del obraza. Kmalu zatem do mene stopi njegova boljša polovica in mi v roko stisne kovanec z nasmehom. Ob tem njenem ljubeznivem dejanju se je gospod vidno razburil in ji ostro rekel: »Denarja mi ne dajemo!« Bila sem v zadregi in želela kovanec vrniti, saj nisem želela, da bi se zaradi mene skregala. Nehote sem bila postavljena v nelagodno položaj, kar je bilo očitno. To je videla tudi radodarna gospa, ki je moža prišla pod roko, mi odvrnila »je že v redu« in z njim odkorakala na blagajno plačat parkirni listek.

Res upam, da ni bil kovanček, ki mi ga je gospa stisnila v roko, kovanec spora, saj si tega res ne bi želela.

Špela

Mariborska stran:

MOJ JAKI

Zgodbo, ki jo bom opisala, sem doživela z možem Jakijem. Napisala sem že, da sem imela na tržnici bar po imenu Flaška. Kar polnih 20 let. To so bili lepi časi, saj se je pri nas res veliko dogajalo, in tudi sama sem po naravi polna smeha in zelo optimistična. Sedaj pa k mojemu petminutnemu strahu. Pri nas na Štajerskem tihotapljenju pravimo šverc. Nekega dne je prišel Jaki domov z idejo, da bi tihotapila cigarete. Majda kot Majda sem bila takoj za novo dogodivščino, čeprav sem bila zaradi nesreče na vozičku in nisem hodila celih pet let. Danes po nekem čudežu hodim in moje življenje teče dalje. Pa gremo nazaj k zgodbi.

Jaki rečem: »Kako, če sem pa na vozičku?« In on, res najboljši mož na svetu, mi odgovori: »Uredil sem avto, tako da ti bo udobno.« In tako sva naslednji dan odrinila v Bosno. Jaki je bil vse do potankosti dogovorjen, pot sva opravila večkrat, resda v prirejenem avtu za tihotapljenje cigaret, a nekako sva oba vedela, da naju bodo slej ko prej dobili. In res. Med tihotapljenjem sva se zopet znašla na bosanski meji. Carinik je pregledal avto. Rekel je, da gremo na kanal. Jaka se je sklonil k meni in mi zašepetal: »Ti nič ne veš.« To se je dogajalo ravno med božičnimi prazniki in dolgo, dolgo je že tega. Cariniki so naju ločili in zasliševali. Njihov kriminalist, ki so mu pravili »Zlo jutro Ronko«, je zasliševal najprej mene, potem še Jakija. Skrite cigarete so našli. Niso me pridržali, ob dveh zjutraj sem lahko odšla domov. Jakija pa so pridržali, vendar je rekel, da ne gre nikamor, dokler ne poskrbijo za mene. Pome so prišli

prijatelji iz Maribora, Jaki pa lepo v zapor v Zenico. Uredil si je zagovornika iz Srbije in mi zagotovil, da bo do svojega rojstnega dne, 29. decembra, že doma pri meni. Res je bilo tako. To je bil tako vesel dan, da sva se oba zjokala in se nato nasmejala. Ta zgodba naj bo spomin na Jakija, ki je bil človek velikega srca.

Ko so ga izpustili iz zapora, je vsem rekel, da je bil v toplicah. Iz Bosne je odšel domov z avtoštopom. S seboj ga je vzel človek, ki je delal v Avstriji, in ga zapeljal čisto do domačega dvorišča. Njegov rojstni dan je bil tako še bolj vesel.

Majda C.

Foto: Tomi GTS (posthumno)

Goran Šrok – Gogi

NAJBOLJ NESREČNI

»Tak ti pač to je, pojb moj,« mi je vedno govorila stara mati. Te besede so mi bile marsikatero neprespano noč v uteho. Bedna tolažba, tolažba je pa le. Bilo je ogromno neprespanih noči v mojem klošarskem življenju. Takrat, ko si jezen na vse okoli sebe. Verjemite mi, da sem v prvi vrsti sovražil sebe, in z leti sem to sovraštvo le še krepil. Kot da mi je kdo od sovaščanov kriv, da sem zapit klošar, da sem že bog ve kolkič reko, da se bodem spravil k sebi, se popolnoma streznil in začel normalno živeti. Zakaj za boga milega se tako hudo sovražiš, da se po malem ubijaš, čeprav si že ničkolkič imel možnost umakniti se od ulice? Moj prijatelj, sedaj že pokojni, je bil vodja takratnih mariborskih klošarjev. Pijani smo bili kuj v eno. Tri ali štiri mesece sem bil prvič z njimi, ko mi je takratni njihov vodja po mesecu dni gostoljubnosti v hotelu park dejal, da bom moral – ako pač hočem ostati z njimi – nekaj tudi prispevati v družinsko blagajno. Treba je pit, treba je jest in kadit. Torej, na izbiro sem imel dve opciji: ali beračim za denar mimoidoče ali pa kradem po trgovinah, kaj smo pač za sproti rabili. Jaz sem raje kradel po trgovinah, ker mi ni na kraj pameti padlo, da bi beračil. Kradel sem v paru. Kolega te krije, ko ti polniš svoje žepe. Ja, to so spomini, stari 30 let. Zakon ulice je bil takrat v veljavi. Ako nisi bil z nami, si bil proti nam.

V krutem svetu ulice sem se naučil uličnega kodeksa. Klošarji smo imeli takrat zelo močno ukoreninjeno pripadnost isti družini. To je bilo divje obdobje borbe za preživetje. Med klošarji se je bil boj za bog ve kaj. Nekoga so polili z bencinom in zažgali. Drugič razvpiti obračun z mačetami. Pa umor v Titovih arestih. Tam sem živel kakšnih pet mesecev pred umorom. Par let kasneje sem bil tudi sam v podobni krizni situaciji. Bil sem podnajemnik pri enem prijatelju. Franjo steklena oka smo ga klicali. Pijanec in narkoman erste klase. Skupaj sva se zadevala in dilala travo in heroin. V pol leta sva uspela nafukat enih par ljudi, ki jih pač ne bi smela. Še pravi cajt sem zaslužil nevarnost in jo popihal na Ptuj k bratu. Štirinajst dni kasneje so Stekleno oko odnesli na nosilih, pokritega preko glave. Zadnji cajt sem stisnil rep med noge. Previdnost je previdnost. A sem bil čez teden dni zopet v svojem Mariboru, zopet sem bil v igri. Gogi se nikoli in nikdar nikogar ni predolgo bal. Ne. V teh krogih ni prostora za strah. Tudi ko sem bil v zaporu, sem imel rad svoj mir. Ako si že prisiljen ostati v eni sredini, pač poskrbiš, da ti je udobno. Tak ti pač to pri meni je. Ostanite mi dobro.

Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

BIBLIJA GREHA

Trideseti april je. 22 stopinj Celzija. Podnožje Igmana rine zelenje po pobočju navzgor. Vrh Bjelašnice ga nikoli ne dočaka. Mojnilo se je s snegom cel marec in april igral skrivalnice. Zemlja tukaj naokrog je rodovitna. Kri, znoj in solze so od pamтивека dobro gnojilo. Mnogokrat preplačano. Že oma je rada rekla, da brez dreka ni kruha. Kako trda je lahko skorja zarečenega. Kako dragocene so včasih drobtinice.

Mehka solata iz rastlinjaka nima istega okusa kot doma. Bučno olje ravníc mi manjka. Jagode in sadna drevesa cvetijo. Pozeba jim ni prišla do živega. Čebula lepo kaže. Semena so vržena. Drva smo pokurili. Spočiti se veselimo pomladno-poletne vročine, ki bo rastlinju grela korenine, stebila in liste. Naravni cikli se vrstijo z razlogom.

Tudi ustvarjanje ima svoje cikle. Marca sem pisal za april, aprila za maj, zdaj za junij. Marca sem napisal tudi knjigo Biblija greha. Dol sem se prikradel s 50 markami podkupnine cariniku, namesto PCR testa, nazaj bi pa rad knjige švercal. Iz Bosne? Kot Trubar bi v sodih prevažal biblije v Slovenijo. Tokrat preko Kolpe. Pa mi ni treba, ker je založba ARA knjigo že izdala in me prvi, rojstnodnevni, izvod že čaka doma.

Siljena nestrpnost rojeva neokusne sadove. Kako lepi so paradižniki na polici v naši trgovini, pa kako nič po okusu podobni onim iz Dalmacije ali Makedonije. Tudi knjige morajo dozoreti. Moja knjiga je kot bambus. Nekaj let spi, čaka, se krepi in

Oče in sin

Foto: osebni arhiv

potem bum, bum, v enem mesecu skoraj 500 strani pade iz mene.

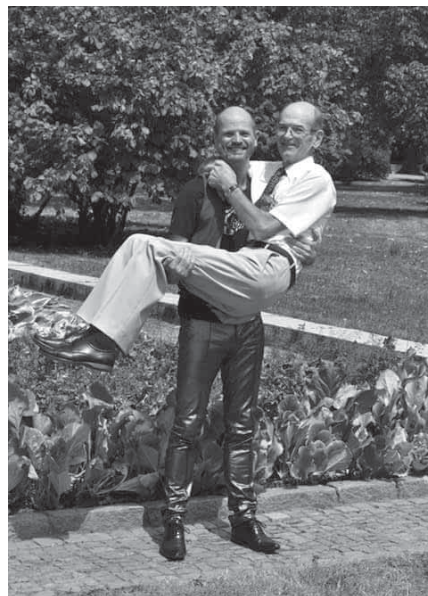
Pravkar se po zmenku vozim domov. Nič kosila. Nič sladice. Nič kavice. Ramadan. Post. Sem poskusil, pa ni to moj šport. Ko bi vsaj vodo lahko pil. Enostavno dvomim, da moram biti lačen, da bi lahko lačnega razumel. Potem pa vse tiste nočne pojedine. Nima nekega posebnega smisla. Če bi res hoteli komu pomagati, ga raje vzemimo pod streho in mu pomagajmo, da se umiri, k sebi spravi, se morda prvič v življenju začuti kot človek in najde svoj mir. Potem mu pomagajmo najti službo. Vbogajme je nizkokalorična pomoč. In povzroča odvisnost.

Je pa res, da sem se v teh treh mesecih za naprej in za nazaj najedel čevapov in lepinji. S čebulo in kajmakom kakopak. Redno sem se mastil s pitami in burekom. Šarene dolme in sarmice so mi razveseljevale brbončice. Teletina ispod saća. Ajran, jogurt, čaji in kavice. Ko omenim baklavo, tufahije, ratluk in domače napolitanke, se pa itak vse konča.

Sedeti na preprogi, sredi velike sobe, v krogu družine, ki ti je na trenutke bližje kot tvoja lastna, ker te je pač sprejela pod streho in te gosti, in si neskončno hvaležen, je poseben privilegij. Sofra. Kakor koli pa zasučemo, se po kosilu ali večerji zgodbe zavrtijo v kruto smer vojne, ki je v spominih ne bo nikoli konec. Spomini so za razliko od ljudi nesmrtni. Koliko bolečine je v teh ljudeh.

Ko sem se pred dnevi plazil skozi tunel upanja, kot Sarajevčani imenujejo tunel pod letališčem, ki jim je bil dobesedno rešilna slamica, skozi katero so dihal, popkovina, po kateri so dobivali hrano in vodo, svetloba, ki je prižigala upanje v trepetajočih srcih, mi ni bilo treba nič dodatno razlagati. Solze so tekle same od sebe.

Takrat so Sarajevčani res skrbeli drug za drugega. Danes mnoge grize zob nacionalizma, sebičnosti, grabežljivosti in previdnosti. Razpoke se širijo iz dneva v dan. Na vseh nivojih. Ljudje bežijo ven in vase. Tisti, ki ostajajo, niso več isti. Apatija je beseda dneva. Sarajlij ni več. Morda ima zato vedeževalka Azra Dramalija, ki me je popolnoma omrežila s svojimi videnji, toliko dela. Ljudje pač želijo vedeti, kaj jih čaka, kaj lahko pričakujejo. Iz njenih kart celo izveš, kako kreirati lastno srečo. Jaz sem živi dokaz za to. Azra rula.

Sin in oče

Foto: osebni arhiv

Kljub vsemu pa se v kavarnicah Baščaršije veselo poseda, srka kavo, kadi nargile in klepeta. Ljudskosti jim ne more nihče nikoli vzeti. Brate, jarane, družé, komšija, ljudina, bato, čovječe moj, so besede in titule, ki si jih vsakodnevno ponujajo. Kot medalje jih nosijo na prsih. Mashallah. Skidam kapu. Svaka čast.

Včasih skrbimo za druge, včasih samo zase. Včasih enostavno samo smo. V zadnjih treh mesecih jaz v glavnem samo sem. Zvečer planiram vsak naslednji dan in sprejem, kar mu je dano prinesiti. Vedno prinese kaj dobrega. Ob zvinu noge, poškodbi kolena, ob pokvarjenem pralnem stroju tudi. Nekako sem se umiril. Hči je rekla, da sem se pomladil. Sin je ob video pogovoru zrl v mojo podobo in se hecal, da bo na stara leta dobro zgledal. Tudi sam se počutim pomlajenega. Živega se počutim. Verjetno tudi mlajši ljubimec pomaga. Pa nije sapun, da se istroši. Nekaj je v teh balkanskih moških, kar mi res vzbuja apetit po njih. Celó njihove hrapave dlani nudijo svilnate dotike.

V rastlinjaku življenja gojim pričakovanja. Bosna mi je s paleto svojih grozot dala vedeti, da pojma nimam o trpljenju, bolečini in izgubi. Vsi moji »bogi, bogi« so tukaj zbledeli. Razušute bajte in komaj sestavljeni ljudje mi ne dovolijo, da bi se smilil samemu sebi. Ta pomlad mi ne da misliti na minulo, kaj šele na prihajajočo zimo. Pomladi sledi poletje upanja in jesen prinaša obljubo sočnih sadov. Meni je bosanska klima poklonila knjigo. Ni prepozno, da tudi ti kaj poseješ, posadiš, zalivaš in kmalu uživaš plodove. Kal česa se skriva v tvoji duši? Kaj bi z ljubeznijo gojili? Čemu bi darovali svoje zadnje dni? Kaj kriči v vas in želi ven? Kar posejemo, to žanjemo. Bodite drzni. Samo bodite. Živite za to, za kar bi tudi umrli. Pa mirna Bosna.

Foto: arhiv KU

Klavdijin zdravstveni kotichek:

Klavdija Stanonik, Društvo Stigma

NAZAJ V PRIHODNOST

V okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike (2014–2020) Ministrstvo za zdravje koordinira program Razvoj in nadgradnja mreže mobilnih enot za izvajanje preventivnih programov in programov zmanjševanja škode na področju prepovedanih drog. Gre za deset programov terenskega dela z uporabniki prepovedanih drog v izbranih nevladnih organizacijah in zdravstvenih institucijah, ki zajemajo aktivnosti preventive, zmanjševanja škode, zdravljenja in zdravstvene rehabilitacije.

Končno so se ukrepi za preprečevanje širjenja okužb s koronavirusom razrahljali. Spremembe se čutijo tudi v naših dnevnih centrih.

Uporabniki so zelo zadovoljni, saj se marsikateri oglasi predvsem na čaj, kavico in pogovor. Sicer sta lahko v dnevnem centru samo dve osebi hkrati, tako da si ostali privoščijo napitek zunaj dnevnega centra.

Še vedno pomagamo z deljenjem sterilnega sanitetnega materiala in svetujemo ter naročamo uporabnike na zdravniške preglede. Predvsem te, ki imajo večje rane na nogah, da jim zdravniki predpišejo antibiotike. Ponovno izvajamo tudi medicinsko pedikuro in pomagamo pri izpolnjevanju obrazcev za socialne transferje. Uporabnikom nudimo pomoč tudi pri iskanju toplega doma. Vsak dan se zgodi kaj novega. Smo agilni in se hitro prilagajamo na spremembe.

Foto: sammisreachers

016
KRALJI
ULICE

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Foto: Maruša Ivancič

PEPEL

SKRITE V RIMAH
SO OČI,
SRCE SOMRAKA;

V BESEDAH MOČNIH
LE ŠIBKOST,
NEMOČ
POSLEDNJEGA KORAKA;

PRED ZIDOVJEM,
KI OBDAJA
MOJEGA ROJAKA.

GAJ JC
klicsrca.com

Foto: Sandra Požun

IBRAHIM ALIČEHAIJĆ – IBRO

Nepričakovano nas je v svojem 51. letu starosti zapustil dolgoletni član društva Ibrahim Aličehajić – Ibro. Svojo zgodbo je z nami delil celo desetletje. Že pred leti je prišel do svoje bivanjske enote, Kralje pa je ponujal vse do bridkega konca. Ob vseh smrtnih primerih, ki nas pestijo zadnje leto in pol, je težko najti primerne besede sožalja. Ibro, naj ti bo rahla zemlja! Pozdravi naše ljudi, če jih srečaš v onostranstvu. Kralji in kraljice

»Neeeee, spet nas je zapustil še en angel. Ibro, kdo me bo zdaj, kot eden redkih, ki sem ga spustila k sebi, objel? Ti si bil edini, ki sem ga vedno rada objela nazaj. Zaupala sem ti. Tvoj nasme, veselje, žar, ki sem ga videla v tvojih očeh. Ibro, pogrešala te bom. Spomnim se dni, ko smo kot sosedje živeli v bazah na Viču. Rada te imam in v mojem srcu, spominu, si še vedno živ, samo ne v tem telesu. A duša je večna ... Zato upam, da se kmalu spet srečava. Morda v astralnem svetu. Počivaj v miru, sonček.« Viktorija

»Ibro, moj dragi, RIP! Tale zadnji mesec ni normalno, koliko vas je šlo; Riba, Fonzi, Zlatko, ti, pa sigurno še kdo. Vedno se te bom spomnila po tvojem objemu, nasmehu in dobri volji. Žal mi je, zares mi je žal, ma vsaj vem, da ti ni več hudega in da se lahko končno odpočiješ. Vseeno pa te bom pogrešala. Srčki samo zate in za druge naše ljudi, ki so nas prehitro zapustili v zadnjem tednu, dveh. Počivajte v miru!« Matejka

»Moje iskreno sožalje! RIP! Bil je ful dober človek. Vsak dan nam je dajal pozitivno.« Darko

»Ibro, še nedavno sva debatirala, tvoj mirni glas ... Žal si odšel prehitro. RIP, Ibro!« Mitja

»Ibro, srce moje zlato, počivaj in se srečava tam za mavrico. Sploh ne morem sprejeti tvoje smrti, saj sva se še nedavno pogovarjala po telefonu. Rada te imam!« Kaya

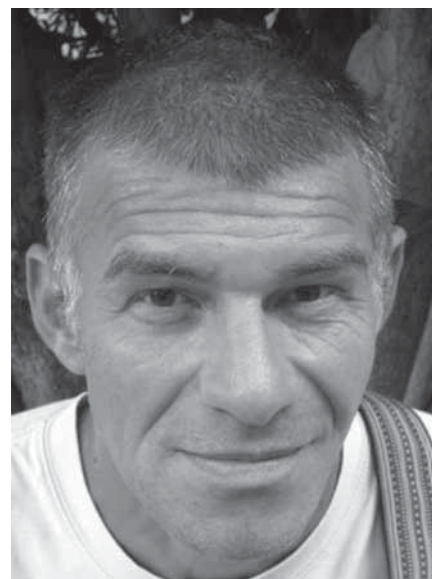

Foto: arhiv KU

»Iskreno sožalje! Preveč jih zapuša ta kruti svet, vendar so vsi odšli v lepše življenje.« Nevenka

»Vedno manj ostaja Kraljev, s katerimi se da tako lepo pogovarjati kot s teboj, Ibro. Naj ti bo lepo, kjer koli že si.« Boris

ZLATKO MANOJLOVIĆ

Zapustil nas je dolgoletni član društva Zlatko Manojlović. Odšel je nemiren, saj je na dan smrti izvedel, da ima le dva dni časa, da izprazni stanovanje in se izseli. Cel dan smo bili v kontaktu, poskusili reševati zadevo, na večer je preminil. Odpoved najemne pogodbe ga je žrla do zadnjega, v njej odpovedni rok ni bil naveden. Zlatko, upamo, da si zdaj našel svoj mir! Kralji in kraljice

»Sožalje, res prijeten gospod. Naj mu bo lahka zemlja!« Lidija

»Ojoj, sožalje! On je bil pa res taka dušica. Prav z veseljem sem od njega kupila časopis Kralji ulice. Zelo prijeten sogovornik, sva se dostikrat pogovarjala.« Tina

»Kjer koli že si, prjatu, počivaj v miru!« Samo

»Ja, Marija, noooo! Zdaj ima pa unle gor mal dost, al kako? Tolk enih stvari človek preživi, pol ga pa tkole zmanjka. Sožalje! Pa je še en poštenjak manj na svetu!« Luna

»Zlatko, počivaj v miru. Bil si človek dobrega srca.« Mirjam

»Iskreno sožalje. Barbarizem sredi civilizacije in kulture so vse deložacije. Sposobni smo leteti v vesolje, nismo pa sposobni poskrbeti za človeka. Sramota! Čudim se, kako so naši postopki rigidni. Ne iščemo in ne najdemo bolj humanih načinov za reševanje nekaterih problemov. V bistvu imamo barbarska srca.« Biserka

»Sožalje vsem, ki ga boste pogrešali. Zdaj je našel spokojni dom.« Jana

Foto: Nada Žgank

»Iskreno sožalje! Skupaj sva delala v Helli, počivaj v miru.« Sanela

»Umrli od sekiracije. RIP!« Sandrelo

TOMAŽ RAVNIKAR – FONZI

Za vedno je naš svet zapustil dolgoletni član društva Tomaž Ravnikar – Fonzi. Kraljem se je pridružil daljnega leta 2012. Nemogoče je ubesediti čustva ob vseh smrtnih primerih, lahko pa rečemo: Fonzi, mnogi te pogrešajo. Kralji in kraljice ti posredujemo sporočila iz tostranstva:

»Fonzi, žalosten sem, da si tako hitro odšel z našega sveta in za vedno zapustil našo družbo. Bila sva dobra prijatelja. Nisem vesel, ker si moral na tak čudni način oditi. Bolezen te je hitro vzela. Tu in tam sem prespal v tvojem domu, na ta čas imam lepe spomine. Tu in tam pa si ti prespal pri meni v bazi, kjer smo delali dobre načrte. Upam, da se imaš tam, kjer si zdaj, bolje in da si med dobro družino, saj nas je v zadnjem času zapustilo mnogo dobrih prijateljev in prijateljic. Mislimo na vas in se vam kmalu pridružimo. Ne bojte se in bodite v miru!« Alex AO

»Še bolj boli tam, kjer so prijatelji redki. Iskreno sožalje!« Silvestra

»Fonzi, solze mi tečejo, za zidom smo preživeli kar nekaj skupnih trenutkov, sploh ne morem opisati svojih čustev ta trenutek. Koktajl vsega, strah, nemoč, ljubezen, borba. Meni pa zopet opozorilo. Jokam. Na ulici sem bila svojih 30 let in vsak se mi je po svoje vtisnil v srce. To je zame dan žalovanja. Šele ob vas sem spoznala, kakšna borka sem. Počivaj tam za mavrico.« Sonček

»Tomaž, leta smo se skupaj družili v Črnučah še kot najstniki. To so bila leta, vesela in nepozabna. Veliko lepih spominov. Počivaj v miru!« Alenka

»Pa to je noro! Toliko znanih obrazov je odšlo zadnje mesece, da ne sledim več in groza me je, da je tako! Joj, Fonzi! Bil si iskrenega srca in si se trudil dan za dnem. Preveva me žalost.« Meta

»Počivaj v miru, Fonzi, kolega, legenda. Toliko tega in onega smo preživeli. Hvala ti za vse spomine. Verjamem, da se nekoč zopet vidimo.« Dejan

Foto: arhiv KU

»Moje sožalje vsem, ki žalujete za Tomažem. Pa za ostalimi kralji in kraljicami. Letos imate res črno leto.« Andreja

»Počivaj v miru, Tomaž! Prjatu iz osnovne šole.« Daša

»Počivej v miru, sošolec iz osnovne šole in takratni prijatelj. Fonzi, RIP!« Urška

JANEZ RIFL – RIFLE

Zapustil nas je 33-letni član društva Janez Rifl. Pred nedavnim si je spet pripel izkaznico Kraljev ulice in poskusil začeti na novo. Žal se tudi to pot ni izšlo. Počivaj v miru, Rifle! Kralji in kraljice

»Zdaj. Zdaj je vse dobro. Vidimo se nad zvezdami.« Kat Man Doo

»Počivaj u miru, prjatu. Na žalost se vsem nam enkrat konča življenjska pot. Tebi se je prerano. Družini izrekam iskreno sožalje.« Matej

»Imela sem to čast, da sva bila pred mnogimi leti sodelavca. Tvoja prisotnost nam je risala nasmeha na obraze. Bil si zabaven, priden in ustrežljiv. Janez, počivaj v miru, sorodnikom pa izrekam iskreno sožalje.« Metka Lunka

»Janez, če bom koga resnično pogrešal, verjemi, da tebe. S svojo spontanostjo si posvetil v moje življenje. Jaro R. I. P.« Ersad

»Počivaj v miru! Spominjam se te po tvoji prijaznosti« Sonja

»Pokopali smo našega dragega Janeza. Zahrbtna pljučna embolija ga je v 33. letu iztrgala iz našega objema. Jani, vidimo se nad zvezdami! Počivaj v miru! Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in izrazili sožalje!« Helena

*Tako kot reka v daljavi se izgubi,
odšel si tiho, brez slovesa,
za seboj pustil si spomin
na naša skupna leta.
Le srce in duša vesta,
kako boli, ker te več ni,
Janez Rifl!*

*Bil si, odšel si, zakaj,
sprašujemo se zdaj!
Tako mlad in poln življenja si bil,
nisi imel časa,
da bi se od nas poslovil.
A tolaži nas, da si šel v nebesa,
saj kmalu pridemo za teboj
in nadaljujemo prijateljstvo,
za vse večne čase.*

Rok Pirkovič

Foto: arhiv KU

»Iskreno sožalje družini. Pred več kot desetimi leti sva bila sodelavca, lepi spomini.« Ajda

»Janez, veliko prezgodaj si odšel.« Gašper

»Dragi Janez, čeprav se nisva poznala osebno, me je tvoja prisotnost vedno napolnila s pozitivno. Naj ti bo lepo med angeli.« Renata

Foto: arhiv ALUO

Čuri

IN MEMORIAM: NATAŠA STOJKOVIĆ – PERICA NENAVADNO PRIJATELJSTVO

020
KRALJI
ULICE

Bil je dan po prvi prespani noči v kranjskem zavetišču za brezdomne. Od mojega prejšnjega življenja mi je ostalo še nekaj cekinov in tako sem si namesto brezdomske kuhinje privoščil pečenega piščanca pri najboljšem sosedu. V kuhinji zavetišča sem si pripravljaj obrok in takrat sem jo prvič videl. Sedela je za mizo, starejša, koža vidno nagubana, umazane cunje in vonj po alkoholu. Ta mora biti pa že dolgo tu, sem pomislil in takoj prerezal piščanca ter ji ga polovico odstopil. Njen lesk v očeh je bil lepa nagrada za dobro dejanje, v zameno nisem pričakoval ničesar. Bil sem prepričan, da bo moje bivanje v zavetišču kratkotrajno, a se je kasneje izkazalo, da se bo precej zavleklo. In niti pomislil nisem, da bo iz polovice piščanca zraslo nenavadno, a hkrati čudovito prijateljstvo.

Perico iz Kranja lahko primerjam z nedavno preminulo ljubljansko legendo Tončkom iz Miklošičevega parka. Perica je bila dolgoletno brezdomna in poznana praktično vsem sokrajanom, in po večini tudi priljubljena. Seveda je pa tudi njo, kot mnogo brezdomnih, spremljal alkohol. In takrat z njo ni bilo mogoče shajati. Umazana, glasna, nesramna in nemalokrat polulana. Ta njen del mi ni bil nikoli všeč. Prijatelja sva postala zaradi tistega drugega dela, ki je bil dobrosrčen, izkušen in utrjen od življenja na ulici. Sam za pomirjanje živcev nikoli ne posegam po alkoholu. Vem, da je to potuha in bližnjica, ki na dolgi rok ne more uspevati. No, nisem angel, sam za pomiritev prisegam na marihuano. Ko sva s Perico postajala vedno boljša prijatelja in mi je že zdavnaj desetkratno povrnila tistega pol piščanca in me velikokrat rešila praznega želodca, je dojela, da je nočem v svoji družbi, ko je pijana. Očitno ji je moja družba ugajala, saj je vedno manj pila in je raje z menoj kakega pokadila.

Perica, znala si biti tak srček, da ga ne najdeš z lučjo na sončen dan, znala si pa tudi tako spraviti človeka ob živce, da ti sam hudič ne bi segel niti do gležnjev. Nešteto prigod smo dali čez po kranjskih ulicah, veliko prijetnih in nekaj neprijetnih. Za opis vseh bi bil potreben obsežen roman. Od prijetnih se najraje spomnim tvojih obiskov v svoji sobici, ko si prinesla za jest in nekaj malega za pokadit. Jaz sem skuhal, nato sva se zakadila ter drug drugemu lajšala življenjske tegobe. Ena najhujših godelj, ki si jih zakuhala, je pa bila, ko si našo ekipo petih povabila na čevapčice v Walterja, a bila si brez denarja in nas tam pošteno osramotila. Privarčevanega si imela več denarja od večine zaposlenih v Sloveniji, a z njim nisi znala, zato si imela skrbnika. Ljudje so pač ljudje in kmalu se je naokoli govorilo, da te izkoriščam in ti celo nudim spolne usluge. A midva (in kdor naju dobro pozna) ve, da nič od tega ni bilo res, šlo je za nenavadno, ampak čudovito in pravo prijateljstvo, rojeno iz polovice piščanca. Hodila si me tudi obiskovat, ko sem jo že pobrisal v Ljubljano. Nikakor ti nisem

Vir: Facebook

uspeš dopovedati, da zelo rad vidim, če prideš, želel sem le, da se prej najaviš. Pa si nekajkrat prišla nenapovedano in močno pijana ter me spravila v stisko. Zadnjič, ko si me obiskala, sem bil jezen in nesramen. Nato se nam je zgodila epidemija in obiski so se prenehali. Vedno pa sem te imel rad in bil hvaležen za vse, kar si storila zame, predvsem pa sem hvaležen, da sem te imel čast spoznati in biti tvoj prijatelj.

Pred tedni sem razmišljal o tebi in o tem, da bi šel na izlet v Kranj in te obiskal. Malo sem se počutil krivega, ker sem bil zadnjič, ko sva se videla nesramen. Res, da povsem upravičeno, ampak občutek vseeno ni bil dober. Nato prejšnji teden surfam po Facebooku in doživim šok. Moje zlate Perice ni več. Obžalujem, da nama ni uspelo oditi na dopust v Zadar, kot sva planirala. Si pa končno spet s svojo mamico, ki te je prezgodaj zapustila in si jo tako zelo pogrešala. Vem, da ti je tam, kjer si zdaj, še veliko lepše, kot bi nama bilo v Zadru. Vem tudi, da si hvaležna za najino prijateljstvo.

Hvala ti za vse in počivaj v miru, moja draga prijateljica!

**BOLAN NE MOREM K ZDRAVNIKU,
ZDRAV NE SMEM V RESTAVRACIJI SEDET.**

GREGOR B. HANN

JAN FEB MAR APR MAY JUN JUL AUG SEP OCT NOV DEC
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Jst sm tok vesela, da nisem gor zrastle v tej mutantški dobi. Učer sm rabla pol ure, da sm enmu klinjotu razložila, da so bli Game Over the shit, ko sm jih jst štela 7 in da NIMAM pojma kdo je nek rapper, ki se začne z "LIL". A so se te tamali sploh kdaj igral žandare i lopove? A vejo kaj je gumitvist? Sej vem, da nism neki ful stara, da bi bla pametna o stvarih, AMPAK JST USAJ VEM KDO SO EKV, oni pomije misljo, da je to neka diskoteka. In zakaj tamale vejo kaj je twerkanje pa eyeliner, a ne vejo kaj je jojo pa kdo je Xena, warrior princess. Ne kontam. Jst pa moja sosedka sva njenmu bratu spihale walkman, da sva lahko poslušale Backstreet boys na pločniku, a oni si sposojajo GTA V. ... Ajde igrce, a vejo da ti "IDKFA" v doomu čist nč ne pomaga, če si blesav pa začneš jokati in pol te bratranc udarja s tipkovnico po glavi pol ure?! NE, oni poslušajo LIL NEKI, pijejo Monster na glavni in snemajo tiktok. Pa njihov bratje in sestre jih nikol niso na proper razbil. Al pa jih zadel z gumitvistom v oko. Mogl bi. Pa niso.

IT'S ALL GONNA BE FINE.

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

NE GRE.

GRE.

NE GRE.

GRE.

NE GRE.

GRE.

NASAJAM SE NA TVOJE PODKOVANO ZAPESTJE.

ANASTASIA OM:

GRE, GRE, GRE, GREJŠ ME.

NE GRE, NE GRE, NE GRE, NE GREJŠ ME.

GRE, GRE, GREJŠ ME.

NE GRE, NE GRE, ZAGREJŠ ME.

NE GRE, HLADNA SEM.

GRE, MOREBITI TOPLA SEM.

GRE, GRE, GREJŠ ME.

TOPLO VLAŽNA SEM.

NA TVOJE PODKOVANO ZAPESTJE NASLAJAM SE.

ROGONOSCI

Zarote in protizarote ter državljanske vojne so bile v srednjeveškem Bizancu tako rekoč normalni pojavi. Od prvega cesarja, ki je vladal v Carigradu, Konstantina Velikega (od leta 330), do zadnjega, Konstantina XI. Paleologa (do leta 1453), je približno polovica cesarjev končala nasilne smrti ali pa se je morala zateči v samostane do konca življenja.

»Nemara najogabnejša izmed vseh cesarskih umorov je bila smrt, ki je leta 1185 zadela Andronika I. Komnena. Za več dni so ga prikovali na sramotni oder in ga strahovito pretepali, s kladivi so mu izbili zobe in mu odrezali eno roko. Potlej so ga privezali s hrbtom na bolno kamelo ter ga vodili v sprevodu po carigrajskih cestah. Potem ko so mu polivali obraz z vrelo vodo in mu izvrtali oko, so ga naposled na hipodromu obesili in ga zraven še mučili. Kar naprej je ponavljal: 'Bog se me usmili! Čemu vendar tolčete po zlomljenem trsu?' Končno ga je rešil trpljenja meč, ki so mu ga zabodli v drobovje« (Philip Sherard: Bizanc, Ljubljana, Mladinska knjiga, 1970, str. 77).

Vir: Francoska nacionalna knjižnica

Srednjeveška upodobitev Andronikove smrti, original hrani francoska Bibliothèque Nationale

Domnevamo, da so se v opisanem sadističnem izživljanju najbolj izkazali »rogonosci«. Cesar Andronik je imel namreč ljubezenske avanture z najlepšimi Carigrajčankami. Da bi njihove može laže onemogočil, jim je radodarno podeljeval lovsko pravico, katere znak so bili rogovi. Ta znak so običajno pritrdili na svoje hiše. Može so bili sprva tega privilegija veseli, žene pa so jim rade pomagale, da so ga tudi upravičili. Bizantinci so radi odhajali v lov na živali v takrat ekološko neoporečne naravne rezervate, njihov cesar pa je imel rajši lov na najlepše darove matere narave – ženske. Od takrat pravijo možem, ki imajo nezveste žene, »rogonosci«.

Zoran T. Radonjić

Foto: arhiv KU

Primož Sturman
Društvo slovenskih pisateljev

NA KOLESIH

Primož Sturman o zgodbi Na kolesih

To ni (samo) zgodba o šoferki in motoristu, ki ostaneta ujeta v tunelu, saj se tako srečanje lahko zgodi kjer koli in komur koli.

Avtocesta se je s treh skrčila na dva pasova. Čeprav na tistem za počasna vozila ni bilo tovornjakov, ki bi silili na voznega, kjer ravno tako ni bilo nikogar, je ostajala na preHITEVALNEM. Prometa je bilo malo. Dihala je globoko, pred njo so bili štirje predori različnih dolžin, vmes pa nekaj viaduktov, kar ji je predstavljalo precejšen izziv. Premostitveni in podzemni gradbeni objekti so jo zadnje čase begali. Ko bi se na njih ali v njih kar koli zgodilo, bi se ne imela kam umakniti. Tudi sama avtocesta z visoko mrežo, ki je tekla desno in levo, je nanjo delovala kot svojevrstna past. Pogum si je vlivala z mislijo, da je nekoč to že vse zmogla in da bo tako tudi v prihodnje. Njena prihodnost pa se začne danes. Minilo je že nekaj tednov, kar se ni več pojavil v njenem življenju. Očitno je bila dovolj prijava, ki ga je stala prepovedi približevanja, da je odnehal. Morda bo le toliko srečna, da se ne bo znašla med novicami črne kronike kot n-ta žrtev feminicida. Naenkrat je v vzvratnem ogledalu opazila, da za njo težek motor vztrajno mežika z dolgo lučjo. Prvi trenutek je pomislila, da bi lahko bil on in da jo znova zasleduje. Hitro se je spomnila, da nima motorja in izpita A3 kategorije, še manj pa denarja, da bi si ju lahko privoščil. Motorista je očitno zmotila njena počasna vožnja na preHITEVALNEM pasu, zato se je umaknila na voznega in hkrati pritisnila na plin, čeprav so se ob cesti pojavljale table z omejitvijo hitrosti na 100 kilometrov na uro. Prehitel jo je in se nekaj desetimetrov na uro. Prehitel jo je in se nekaj desetimetrov na uro. Prehitel jo je in se nekaj desetimetrov na uro. Kot bi bila dogovorjena, sta medsebojno prilagodila hitrost. Drugih vozil na cesti ni bilo. Motorist je vozil toliko pred njo, da se je vzpostavila stalna razdalja, čeprav ne tako velika, da bi ne mogla opazovati grba na njegovi registrski tablici. Štirje režnji različnih barv in debelin so se dvigali z leve proti desni, se postopoma tanjšali in se zaključevali v zgornjem desnem oglišču. Prevozila sta prvi krajši predor in kmalu zapeljala v naslednjega, daljšega, še vedno precej blizu drug drugemu. Po slabem kilometru so se na semaforških glavah levo in desno namesto zelenih nenadoma prižgale rdeče luči, pod njimi pa so zagoreli še znaki, ki so opozarjali na nevarnost. Na motorju so

začeli utripati vsi štirje smerniki, vozilo se je počasi približalo skrajnemu desnemu robu vozišča. Globoko je dihala in sklenila, da je najbolje, da tudi sama ustavi. Motorist je motor postavil na oporo in ji stekel naproti. Spustila je levo okno. »Je vse v redu?« jo je vprašal. »Z mano je.« V resnici ji je srce utripalo sto na uro, imela je občutek, da ji bo iz trenutka v trenutek razneslo prsni koš. Njena najhujša mora je postala resničnost. Bila je ujeta v predoru, povrh tega pa še z neznancem. »Kaj se je zgodilo?« je vprašala. »Ne vem, verjetno nesreča,« ji je odgovoril motorist, ki si je medtem že snel čelado. Prepoznala ga je, on pa nje ne. V tistem trenutku je nekje spredaj v predoru počilo. Ogenj ju ni oplazil, ju je pa zato pošteno streslo, nekaj trenutkov zatem je do njiju prišel še toplotni udar. Nagonsko je zavpila in odprla vrata, on pa jo je zgrabil za roko. Skupaj sta stekla do najbližje odstavnice niše kakih 50 metrov nazaj. Trenutki so bili neskončni, poleg tega ni dobro videla, nadeta je imela še vedno sončna očala z dioptrijo, navadna so ostala na armaturni plošči njenega enoprostorca. V odstavnici niši se je skrila v kot in planila v jok. Motorist je poskušal odpreti vrata, ki so vodila v nasprotno predorsko cev, a se ta niso dala. »Ne skrbi, ne bova živa zgorela.« V tistem trenutku se je po zvočnikih oglasilo operaterjevo sporočilo, da so gasilci že na poti in da naj ljudje v predoru mirno počakajo na razplet dogodkov. Medtem je bilo slišati še eno eksplozijo, ki je bila manj silovita od prve. Spet je zavpila, čeprav manj glasno kakor prvič. »Gume pokajo,« je ugovarjal motorist. »Po svoje sem imel srečo, da sem nekaj časa vozil za tabo in ti blendal, da me spusti naprej. Ko bi te ne bilo in bi peljal bolj hitro, bi se še sam cvrl v tistem ognju ...« »Samo tega ne pravi, prosim ...« je rekla z že skoraj rotečim glasom. Motorist je iz nahrbtnika potegnil čutaro z vodo in si z njo polil obraz, nato pa jo ponudil še njej. Stopil je izza zidu odstavnice niše na cestišče, kot bi s pogledom iskal, kdaj se bo izza ovinka pojavil gasilski kamion. Medtem je še tretjič počilo. »Gotovo je kak kreten ostal na sredini in zadela reševalni pas, da gasilci ne morejo mimo. Imava pa srečo, da skozi tunel piha v smeri vožnje in da se dim vali na drugo stran ...« Nekaj trenutkov sta ostala v tišini.

»Ti si Grega, kajne?«
Motorista je njena izjava presenetila.
»Kako to veš? Saj mi menda ne piše na čelu?!«
»Sošolca sva bila.«
»Kje?«
»V osnovni šoli ...«
Snela si je očala, da bi jo lahko bolje videl.
»Res, sedaj se pa po tolikih letih skupaj znajdeva v frkah ... Zanimivo.«
»Res zelo zanimivo.«
»Kdo pa si ti?«
»Viktorija, se spomniš?«
Motorist je nekaj trenutkov razmišljal, nato pa doživel preblisk.
»Ja, spomnim se. Še posebno tistega, kar se je zgodilo za valetu. Je preteklo vode od takrat.«
Vmes je še četrtrič počilo.
»Evo, rezervoar in tri gume. Le še ena manjka in bo komplet,« je pripomnil cinično.
»Kdo je bil v koga zaljubljen? Ti v mene ali jaz v tebe?« je vprašala.
»Menda ti v mene, tako so mi rekli. Čeprav jim nisem verjel ...«
»Škoda, da jim nisi ...«
Motorist je zamahnil z roko. V predor je končno zapeljalo gasilsko vozilo z modro lučjo in sireno.
»Ušesa si zamaši, da ti ne eksplodirajo bobniči.«
Ko je tuleče vozilo prešlo, sta se njuna pogleda znova srečala.
»Če prideva živa od tu ven, mi obljubi, da začneva od tam, kjer sva pred tolikimi leti končala ...«
»A ti to resno?«
»Resno, naslednjič me boš peljal z motorjem.«
Ženski v šoku ni mogel vsega verjeti, a mu je pogovor vseeno prijal.
»Te ni nič strah?«
»Če bom to preživela, me ne bo več ničesar.«
V odstavnici niši so se v povezovalnem rovu med predorskima cevema odprla vrata, iz katerih je pokukal cestni delavec.
»Ajde v kombi. Po avte pridete kasneje.«
Stopila sta skozi vrata in se usedla na zadnje sedeže oranžnega kombija, ki je v nasprotni predorski cevi čakal s prižganimi smerniki. Ko sta ugledala dnevno svetlobo, je premleval o tem, da jo je na prvi vožnji po skoraj pol leta še dobro skupil. Lani jeseni sta namreč z bivšo zaradi izsiljevanja prednosti šoferja kombija doživela prometno nesrečo. Poskušal je ustaviti, a je motor zaneslo. Njega je vrglo čez havbo vozila in je zato pristal na zelenici ob cesti, ona pa je z vso močjo trčila v kombijev bok. Udarec je bil tako silovit, da je umrla na kraju nesreče.

ŽIVLJENJE JE KOT BRUSNI KAMEN

Življenje s starši

Sem 33-letno dekle. Moje življenje so zaznamovali dogodki, ki so se zgodili, ko sem bila stara okoli štiri leta. Takrat sem bila prvič posiljena. Posilstva so se nadaljevala do 12. leta, pri 13. sem šla v rejniško družino. Pred tem sem z bratom živela pri mami. Oče je postal brezdomec, ko sem imela sedem let. Mama je bila invalidsko upokojena in tudi psihično nerazsodna. Nekoč je mene in brata želela tudi ubiti, drugi dan se je opravičevala. Ni veliko kuhala, bolj so ji bile druge stvari na prvem mestu. Včasih je za nekaj dni odšla in midva sva ostala sama. Precej je menjala partnerje, in takrat se je dogajalo. To se je dogajalo tudi, ko je bil še oče doma. Razumem očeta, ni mogel tako živeti. Začelo se je z alkoholom in končalo z brezdomstvom. Z bratcem sva se naskrivaj dobivala z očetom, varčeval je denar, da je vsakemu lahko kupil vrečko bombonov. K njemu sva hodila s kolesom, mama ni želela, da bi imela stike z njim.

Vmeša se socialna služba

Socialna se je začela poglobljati v družinske zadeve zaradi bratca, saj ni hodil v šolo. Neprimerna družba. Jaz sem bila pridna punčka, obiskovala sem tudi podaljšano bivanje, da le nisem bila tako kmalu doma. Nihče ni vedel za mojo stisko. Hodila sem k logopedinji. Otrok kdaj kaj reče in se zagovori, najraje tretji osebi. Tako sem se tudi jaz. Rekla sem ji, da morajo od mami fantje pri meni ležati. Tako je dala logopedinja zapisnik anonimno na socialno. Mami o tem ni vedela ničesar. V začetku pubertete sem se tudi oblačila bolj »fantovsko«. Nisem se počutila dobro v oblačilih, ki so jih oblačile vrstnice, ki so želele pokazati svoje spremenjeno telo. Sedaj je seveda drugače. Sem mlada ženska in se lahko kdaj bolj ženstveno oblečem in se ob tem dobro počutim.

Odhod

V rejniško družino sva šla skupaj z bratcem. Socialna je hotela odvzeti samo njega, ampak sem rekla, da brez njega nočem živeti. Mami je isti dan podpisala papirje in se nama odrekla. Pozneje sem izvedela, da je oče velikokrat hodil na socialno in jokal, kje sva, kako nama gre, kako šola. Veliko je bilo zapisnikov, ki sem jih dvignila, ko sem bila polnoletna. Oče je umrl tisto leto, ko sva šla k rejniški družini. Bilo je v časopisu. Z glavo je udaril v pločnik, ko je padel s kolesa, in je bil na mestu mrtev. Gotovo je od žalosti malo pregloboko pogledal v kozarec. Ta dan me je bolel trebuh, kot bi čutila njegov odhod.

Bila sem zelo tiha, boječa, bala sem se iti sama v trgovino, do kakšne uradne osebe še težje. Ko sva šli z rejnico v trgovino, sem se je vedno držala. Je rekla, tukaj poglej, kaj je zate, in sem bila čez minutko že pri njej. Moj brat je bil bolj živ, navihan, samosvoj. Ni ga bilo veliko doma. Hoteli so ga spraviti k psihiatru, saj je potreboval malo pomoči za svojo živčnost, hiperaktivnost. Rejnica jim je rekla, da on ne potrebuje psihiatra, da ga bolj potrebuje dekle, torej jaz. Prav je imela. Tudi pri psihiatru sem bila tiha, molčeča. Najprej so mi predpisali močne antidepresive, čez kake pol leta pa sem se počasi začela odpirati. Nisem zmogla veliko povedati, ampak sem prvo napisala, potem je šlo lažje. Ko sem začela govoriti o svojem življenju, so vsi obnemeli.

Rejniška družina naju je sprejela

V rejniški družini sva se že na prvem ogledu počutila domače, sprejeto. To je bilo spomladi. Poleti sva bila pri njih že za stalno. Rejnica je imela štiri svoje otroke in še tri dodatno. Ni delala razlik med svojimi in »našimi«, tako nam je rekla. Izraza rejenci ni uporabljala, saj smo bili vsi njeni. Nekateri za vikende, nekateri

stalno. Vsi so bili fantje, samo ena punca je bila med njimi. In ta punca me je vzela pod okrilje ter mi ukazovala, ker je videla, da sem naivna in boječa. Rejnica mi je govorila, kaj se ji pustiš, ne pusti se ji. Tako sem tudi jaz začela počasi osebnostno rasti.

Izgube dragih ljudi

Isto leto, ko sem šla v rejo, mi je umrl biološki oče. Pogreb smo uredili s pomočjo Karitas, saj ni bilo denarja, mama pa sploh ni hotela slišati nič o tem. Seveda je ni bilo na pogreb. Govorila je, da je za vse kriv oče, kar seveda ni res. Na pogrebu smo bili midva z bratcem, rejnica, mama od rejnice in predstavniki Karitas. Rejnik je bil tudi zelo super, takoj sem se navezala nanj, saj sem potrebovala očetovsko figuro v življenju. Kmalu je rejnik zbolel za rakom in umrl. Ni mu bilo pomoči, saj veste, ponosen kmečki mož, ki je šel k zdravniku, ko je bilo že prepozno.

Takrat se je v meni vse zlomilo, podrlo, butnilo ven. Vsa nakopičena jeza, vsa ponižanja, vsa žalost. Začelo se je obdobje samomorov. Prvega sem poskusila narediti kakšen teden po smrti rejnika. Vzela sem 70 njegovih tablet. Že doma sem jih izbruhala, zastrupljena sem končala v bolnici. Drugi je bil, ko sem hotela skočiti z mostu nad avtocesto. Takrat sem bila že srednješolka. Prišli sta dve puncici iz vasi in poklicali nekoga. Do prihoda gasilcev so me kar zvezali z nekimi kabli in vrvmi. V tem času sem se tudi iskala. Menjavala sem fante, mogoče to pobrala po mami. Iskala sem potrditev, ljubezen. Večinoma so tudi oni izkoriščali mojo labilnost in iskali večinoma samo spolnost.

Tokrat čez rob

Tretji poskus samomora je bil skoraj usoden zame. Skočila sem v čistilno napravo pri jezeru. Mislila sem, da bo voda dovolj globoka za utopitev. Kako sem se motila, bilo je je manj kot do kolen. Skočila pa sem v globino šest metrov. Po skoku sem omedlela, zbudila me je voda. Če verjamete ali ne, videla sem predor in na koncu zaslepljujočo belo svetlobo. Nekako sem se prebudila, najprej nisem čutila bolečin, padla sem v jok. Rekla sem si, če preživim, tega nikoli več ne ponovim. Po predorih sem prišla ven do potoka. Nekako sem se skobacala iz vode in na travniku poskušala vstati. Po nekaj poskusih je šlo. Naj vam povem, da sem imela štiri vretenca nalomljena, peto zdrobljeno, gleženj zlomljen. Naposled sem vstala in potem še hodila po travniku, gor po makadamu, kjer me je čakal brat. Mislim, da me je nekdo od zgoraj ščitil, mogoče tudi pokojni oče ali rejnik, kdo ve. Poskusila sem si tudi prerezati žile. Zaradi poskusov samomora sem bila trikrat v psihiatrični bolnici. Kljub težavnemu življenju sem med bivanjem v psihiatrični bolnici končala peto stopnjo in se nato vpisala na faks, vendar se ni izšlo. Vmes sem kot srednješolka zmagala na pesniškem natečaju. Na slovesni proslavi me je sprejel predsednik države. Vse se da, če se hoče. Samo volja in upanje.

Telo je vedno sporočalo

Še nekaj o zdravju. Že ob koncu osnovne šole sem imela močne glavobole. Glavoboli so se stopnjevali v migrene. Ko sem ponoči tipala za sedežem v dnevni sobi, so me spraševali kaj ne vidiš. Včasih sem se skoraj usedla na koga, ker ga preprosto nisem videla. Šli smo na pregled. Ugotovili so nočno slepoto. Ugotovili so tudi, da imam retinitis pigmentoso, bolezen oči, ki lahko vodi do popolne slepote. Sedaj vidim 5–10 stopinj centralno, tunelski vid. Spadam pod slepo osebo z ostankom vida, imam tudi belo palico. Že pred poskusi samomorov sem imela vrtoglavice. Nič čudnega, saj sem prišla v rejniško družino precej podhranjena (150 cm, 34 kg). Pozneje sem začela izgubljati zavest. Ugotovili so mi padce

nezavesti, sinkope ter pri slikanju glave ishemične spremembe v glavi. Naučila sem se živeti z omedlevicami in glavoboli. Vmes sem si nekajkrat razbila glavo, da je bilo potrebno šivanje. Na nogi so mi presadili kosti, ker se mi je zagnojila. Našli so tudi luknjo v srcu.

Izkušnje te okrepijo

Ljudje, ki smo šli čez težke preizkušnje, drugače gledamo na vsakdanje tegobe. Nekateri že pri manjši težavi obupajo in vržejo, kot je rečeno, puško v koruzo ali zaradi ene praskice tarnajo. Ampak ne smeš odnehati. Zaradi zdravstvenih težav je težko dobiti službo. Imam status invalida, torej status nezaposljive osebe. Hotela sem delati v trgovini. Iskali so za štiri ure, ampak me niso vzeli. Lahko sicer sedi doma in se smiliš sam sebi, se zasediš, je vse monotono, vendar se ti bolje godi, če si dejaven in v družbi. Prek

Foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:

Fantom Ulice

OUTIRANJE, 2. DEL

Dnevi, ki so si sledili, so bili v znamenju dolgočasia, razmišljanj in obupa. Lečeči zdravnik je na HIV testiral tudi mojega partnerja in njegov negativni izvid je le potrdil mojo prevaro, ki je zdaj nisem mogel več tajiti. Bile so solze mojega obupa, strahu in bolečine ter njegovega razočaranja. Pri obiskih domačih in prijateljev sem čutil obsojanje, ki se je skrivalo v njihovih okornih besedah in pogovoru, ki nikakor ni hotel steči.

Edina svetla točka v dnevu so bile medicinske sestre. Ena je celo uredila, da sem dobil v sobo TV sprejemnik in sem lahko tako vsaj za nekaj ur pobegnul iz sivine vsakdana. Takrat je bila zelo popularna nanizanka Moške zadeve, a sem gledal tudi druge stvari. Začel sem verjeti, da bom preživel, sicer nisem imel pojma, kako, toda bom, obenem pa sem se malo zamislil nad svojim življenjem. Kljub temu da sem bil star skoraj 29 let, nisem imel omembe vredne delovne dobe, ne glede na to, da sem zelo veliko delal. Žal vse na črno ali z napotnico študentskega servisa. To je tudi pomenilo, da ne bom dobil denarja. Odločil sem se, da moram resno zagrabiti in si poiskati redno zaposlitev, pa naj se zgodi kar koli.

Ko tri dni zapored nisem imel vročine, se je zdravnik na jutranji viziti odločil, da grem domov. Potrebovali so posteljo, saj sem moral kar v pižami čakati na mojega, in to na hodniku. Ko sva se odpeljala, me je na mojo željo zapeljal v McDonald's, kjer mi je med hladnokrvnim žvečenjem burgerja dejal, naj si začnem iskati novo stanovanje, ker sva zaključila in se lahko samo prošnjam svoje mame zahvalim, da me ni takoj vrgel iz stanovanja. Torej vedno bolje. Brez službe, tako rekoč brez denarja in tik pred tem, da bom ostal brez strehe nad glavo. Zdravnik je imel prav, napovedal je, da bom dela nezmožen, kljub temu sem se trudil čim prej aktivirati. Ampak telo je bilo preslabotno. Zunaj je bila jesen, oktobrski dež, megla in moji občutki so bili temu podobni. Večkrat sem bil na balkonu, pil vino in se igral z mislijo, da bi se najedel antidepressivov, potem pa naj bo, kar bo. K sreči sem dokaj hitro našel redno zaposlitev in imel sem občutek, da se bo vse uredilo. Tudi med nama s partnerjem je na trenutke kazalo bolje, celo odlično, tako da sem lahko zadihal.

Toda prišlo je novo leto, ko mi je povedal, da ne želi silvestrovati z

študentskega servisa sem delala v različnih trgovinah, prodajala zelenjavo na stojnici, delala v pekarni, na stojnici s knjigami in igračami. Ena vrata se zaprejo, druga se odprejo. Danes delam za zavod, kjer zaposlujejo invalide. Bila sem tudi zaročena, ampak se žal ni izšlo. Bolje je končati razmerje, če vidiš, da ni obojestranskega razumevanja. In to še preden se poročiš ali dobiš otroka. Sedaj imam razumevajočega partnerja, s katerim sva skupaj že več let. Z njim lahko vse delim, zaupam mu in se ljubiva. Kdor koli bere te vrstice ... Vedite, da ste vredni ljubezni, sposobni, lepi, unikatni, takšni, kot ste. Zaslužite si dobro življenje, brez tlačenja v nič in poniževanja. Vsak človek ima dušo, in duša boli.

Vrtnica

Mohamed Hassan

mano in je povabil svojo družbo, jaz pa naj se najdem kar sam. K sreči je v bližini živela moja prijateljica, ki me je povabila, in skupaj sva skromno vstopila v novo leto. Zimzelena pesem Silvestrski poljub je takrat dobila nov pomen.

Z novim letom me je ponovno opomnil, da se mi čas pri njem izteka, naj si že končno najdem sobo. Tako sem se nekega dne na vrat na nos preselil v neko študentsko stanovanje, ki sem ga delil s parom, kjer je bil fant obenem tudi sin lastnika. Vse je bilo dokaj okej, nastal pa je problem. Zdravila, ki sem jih jemal, so morala biti stalno v hladilniku in prava muka mi je bila, kaj si onadva mislita o tem. Terapije, dvakrat na dan po štiri tablete, pa nisem smel opustiti.

Vključil sem se v neko gej podporno skupino, ki je združevala HIV pozitivne in geje in je občasno organizirala srečanja tudi osebno. Tako sem spoznal novega partnerja. Bil je bivši poslanec v parlamentu, primerno situiran, da je lahko najel stanovanje, in končno ni bilo več zadreg okoli skrivanja zdravil, moje usmerjenosti in podobno. Pomagal mi je tudi finančno, saj moja plača pomožnega delavca ni bila bog ve kaj. Imel pa je veliko ljubezen do alkohola in tudi jaz sem vsakodnevno zahajal v lokale, najprej samo na eno ali dve pivi po službi, potem vedno več. Obenem pa je bilo popolnoma normalno, da sva imela doma vedno poln hladilnik pijače, in alkoholna omama je bila vedno pogostejša. Tako dobro in samozavestno sem se počutil, ko sem se dvignil v višine alkohola, da nisem opazil, da padam pod njegov vpliv, in kaj kmalu ni bilo dovolj eno, dve pivi, treba je bilo dodati še nekaj žganja.

Kraljevi recenzor:

MODERNA GALERIJA: TOBIAS PUTRIH, PERCEPTRON

026
KRALJEVI
ULICE

Slikar Rihard Jakopič je slovensko umetnost utemeljeval s tem, da je umetnik šolan v domovini in da deluje v domovini. Pri tem naj bi se tudi izogibal »tujih vplivov« oziroma umetnosti, ki ne prihaja od naroda in torej ni »slovenska«. Tako se Jakopič v svoji zgodovini slovenske umetnosti izogne recimo izredno uspešni Ivani Kobilca. Kot vemo, je Kobilca večino svojega življenja preživel v takratnih najpomembnejših kulturnih metropolah, čeprav se je v domovino vedno vračala in je tudi konec svojega življenja dočakala prav tu. Kaj bi Rihard Jakopič rekel o slovenskem umetniku Tobiasu Putrihu, ki je svojo osnovno izobrazbo dobil v domovini, vendar pa ga je pot že kaj kmalu zanesla v tujino, kjer je pričel sodelovati s pomembnimi galerijami in pravzaprav dobil znanje od »zunaj«?

Tobias Putrih (roj. 1972 v Kranju) izhaja iz znane umetniške družine. Sodeloval je na številnih pomembnih mednarodnih razstavah, recimo na Manifesti 4 v Frankfurtu, ArtUnlimited v Baslu, MoMi v New Yorku, samostojno razstavljal v Franciji, Belgiji, Avstriji, Južni Koreji, Veliki Britaniji, če naštejemo le nekaj držav. Leta 2007 je zastopal Slovenijo na beneškem bienalu. Je prejemnik mnogih nagrad, med njimi nagrade Prešernovega sklada. Od leta 2015 poučuje na ugledni univerzi MIT, v Massachusettsu tudi živi.

V Moderni galeriji v Ljubljani je že nekaj časa na ogled pregledna razstava z naslovom *Perceptron*, ki se navezuje na prvi računalnik, ki je temeljil na modelu nevronske mreže. Združitev človeške in umetne inteligence predstavlja najinovativnejše človeške iznajdbe. Prvi računalniki so še potrebovali človeško upravljanje, današnji pa se učijo sami od sebe in celo izvajajo višje kognitivne funkcije, vključno z estetskimi kreacijami in sodbami. Človek čedalje bolj postaja odvisen od računalnika, medtem ko računalnik čedalje manj potrebuje človekovo delovanje. V to razmerje se umešča razstava, ki predstavlja umetnine, ki so nastale s pomočjo računalniških programov. Ključna tema razstave je *zaznavanje*, funkcija, ki do določene mere ločuje misleči stroj in človeka. A že sam naslov razstave to ločnico postavlja pod vprašaj (morda bi naslov lahko poslovenili kot *Zaznavajoči računalnik*). V tem kontekstu zanima umetnika

Vir: Moderna galerija

raziskovanje odnosa telesa do prostora (na primer, kako človek izgine v temi kina; na razstavi zasledimo precej referenc na arhitekturo kinematografov) ali bolje, kako z lastnim telesom pristopiti k objektu (tudi dobesedno, kajti nekateri prostori so pregrajeni z raznimi maketami in modeli in je treba ubrati drugo pot).

Sodobna umetnost, kot nam jo ponuja Putrih, ne nudi odgovorov, temveč nas spodbuja, da raziskujemo in vedno znova prevprašujemo. Na takšen odnos vpričo umetniškega dela nas napeljujejo že uporabljeni materiali. Poleg bolj klasičnih kartona oziroma lepenke, papirja, aluminija in stiropora, bistveno vlogo pri učinkovanju umetnine odigra svetloba, koti, luknje, praznina. Ne pričakujemo klasičnih motivov reprezentativne umetnosti, razstavljeni eksponati zavzemajo bolj organske oblike in nas še najbolj spominjajo na jamo, kanjon ali kapnike. Dovolimo si čuditi se!

Kaj povedati ob koncu? Razmišljanja kot je Jakopičevo smo že davno pustili za seboj. Želja biti sprejet v tujini je za ustvarjalca naravna. Slovenija je premajhna, Ljubljana je navsezadnje utesnjevala tudi Kobilco. Slovenci smo lahko zadovoljni, da se uspešni umetniki v domovino vračajo z retrospektivnimi razstavami in navdihujejo nove generacije. Razstava je podaljšana do 29. avgusta 2021.

Kaja Rožman

K(O)RONA SPREHODI: ŠMARNA GORA IN GRMADA

Prejšnjič sem zapisal, da so izleti v naravo pomembni. V koronačasu so najboljše zdravilo za psihično napetost. Prostor, kjer se spočijeta duša in telo. Veliko jih je, ki tako razmišljajo. Večini je cilj prilesti na vrh hriba. Tam se potem gnetejo množice, ki so morebiten vzrok širjenja virusa.

Jaz na to gledam tako, da sem najraje sam, pa če pridem na vrh ali ne. Ni pomembno. Pomembno je, da uživam v naravi. Drevesa. Potoki. Skale. Gozdne stopnice. Res je, da marsikdo ne razume naravne arhitekture in se mu zdi butasta. Toda oči počivajo. Duša nori od radosti, in ko pridem domov, sem fizično crknjen in zaspi kot malo dete. Marsikdo mi

bo rekel, da so tudi mestni parki lepo in umetniško urejeni. So! Vendar kaj, ko sta povsod okoli asfalt in beton, ki človeka še bolj potlačita. Neživa narava vsekakor ne vpliva pozitivno na človeka. Tega se marsikdo ne zaveda. Zato ponavljam, da je treba iti nekam, kjer boste sami z naravo. To vam bo pomagalo, da ne boste po koroni hodili naokoli kot zombiji. Saj se da.

Fotka je tam nekje izpod Šmarne gore. Šel sem po poti, ki ne vodi na vrh, a gre vse naokoli Šmarne gore in Grmade. Lepa in pomirjujoča.

Taubi

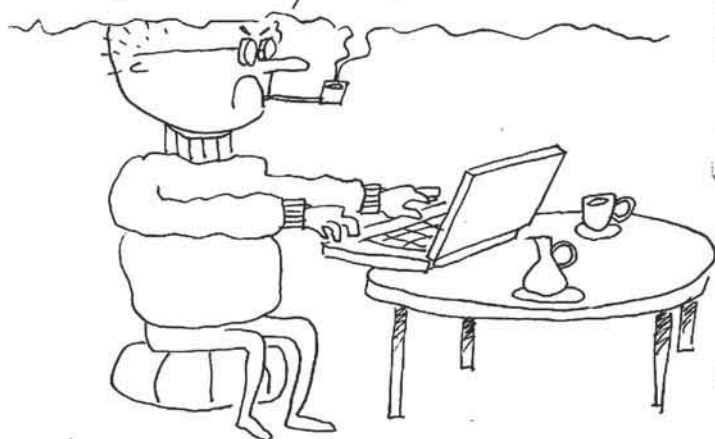
Foto: osebni arhiv

facebook interpreti družbene/politične/zdravstvene stvarnosti

sluzasta Tina & Jan

Menita, da je karantena idealna priložnost, da pocuktrani parčki, kot sta onadva, gradijo na odnosu in na zaupanju(!). Tina ljubi Jana, ker ne gleda porničev, Jan ljubi Tino, ker ne chata s postavnim sodelavcem Anžetom (saj tudi ne more, imata namreč skupni facebook profil, saj je med izolacijo mnogo priložnosti za skok čez plot bajе...).

popolni Matej

Deli polno idej, kako rešiti krizo in zagnati nazaj gospodarstvo. Meni tudi, da svet ne bo preživel brez objav izjav njegovih popolnih a popolnoma povprečnih otrok. Matej je mokri sen svoje tašče, ki na družinskih kosilih rada pove, kako je predober za njeno hči. Po krizi načrtuje vstop v politiko, saj ve, da za to potrebujes: biti zgolj optimist in poznat skandinavski način življenja, ki je popoln.

moralizator Leonard

Večkratni zmagovalec turnirja "Kdo je najbolj razočaran nad človeštvom?". Predmet njegovega ogorčenja je vedno bolj bistven. Primer: Vsi so ogorčeni zaradi epidemije, on je ogorčen zaradi slabe bralne kulture. Pred virusom se brani s citati od Orwella ali Huxleya. Tudi nad to karikaturo bo ogorčen, verjetno.

Kumta

JAZ NISEM ODAVDE, 7. DEL

»Prodaj kuću, Janezu, prodaj je, ovdje ćeš uvijek biti stranac, samo stranac. Vidi ga, došao je iz Slovenije, sada kod nas gradi dodatni prostor pored kuće, sigurno ima pare. Jesi li čuo šta je rekao? Dolazi iz partizanske familije? Znači komunističko kopile?! Dakle izdajnik! Njegovi su se borili protiv naših, a znaš, ko su naši, i da nisu nosili petokrake kao njegovi! A zato sigurno ima neke privilegije.« »Ma kakve partizanske familije! Laže, sigurno je neki krimič. Tako mi djeluje, nov je, frišak. Niko ne bi rekao, da je pandur, a upravo jim je to krinka. Znaš ono ... nikad ne bi rekao, znaš ono ...«

»Ma smješni ste svi, kakvi partizani, kakvi krimiči, on je Janez, osjeća se to, iako je s ovih krajeva, osjeća se ta njegova evropska hladnoća, zar niste to osjetili momci?« »Ma bolestni ste svi, uglavnom iz Slovenije je, znači ima li pare ili nema čovječe?«

»Hm ... Teško reći stvarno, imaju je nove najkice, novi jeans, al dabe brate, kad nije platio nijednu rundu, čak je i naše jointove pušio.« »Ma dobro sad to ima li pare il nema?« »Pa šta ja znam, vjerovatno ima, al zapravo, Dragane, kažem ti, da je zapravo krimič, sigurno će se vratiti sa ortacima, na kraju će nam naći sve biljke iza kluba, ode nam dodatna zarada, ionako nam ne ide dobro sa pićem.« »Hm ... To bi stvarno mogla biti istina.

Možda nam je samo prodo priču, kako dolazi iz Slovenije.« »Ali šta vi pričate? Ostavite ga na miru. On je naš. On je naš čovjek. On je Krajišnik.« »A ti, stara pijanduro, da čutiš i radije pij dalje svoju rakiju! Komunjaru jedna, znamo, da si ti iz udbaške familije.« »Je li Miro otišao, gdje je Miro?«

Vse to je odmevalo v Krajišnikovi glavi. Džojnt, ki ga je skadil z veteranom, mu je sprožil že tako bujno domišljijo. Džojnt, ki se ga ni več spomnil, džojnt, v katerem je bilo najbrž še kaj zraven. Pot, po kateri je hodil, se je vlekla v neskončno. Glasovi, ki jih je slišal, so bili čedalje pogostejši, čedalje glasnejši. Makadamska pot, začuda zelo urejena, a glavna pot bolj razsvetljena kot center mesta. Krajišniku je bilo vse še manj jasno kot prej. »Kaj se dogaja? Že 20 minut hodim. Prej sem rabil trikrat manj. To je nemogoče! To ne more biti ista pot. To ne more biti ena in edina. Kaj se dogaja?«

Smrtno tišino naenkrat prekine oddaljeni zvok glasbe. Zasliši tudi pijansko vzklikanje v daljavi. Tedaj za hrptom zasliši:

»Digo se grad, diglo se selo, komšija se jebe kurcem u čelo, ja sav jadan gledam ovaj seljarluk, dok vrti se ražanj i kolju se svinje.« Nemogoče, ta pesem, tako blesavo pesem lahko napiše samo on. Obrne se: »Pjesniče, odakle ti sada?« »Nije važno, pazi kuda ideš, stranac, ideš putem bez pregleda, krivim putem.«

»Znam ja to pjesniče, jebem ti ovu gustu maglu, ne vidim ništa i ovaj put ne vodi nikud kao što vidiš. Ali, čuo sam glasove.«

»Svi čujemo ponekad glasove, stranac, glasove iznutra.« »Ma ne to, bolan, čuo sam glasove od daleka u pravcu magle, derem se, ništa.« »Ne mogu te čuti, stranac. Ne mogu.« »A kako ne mogu, i objasni mi molim te, pogledaj put, došao sam ovim putem i ne mogu se vratiti, jebote pa ovo, brate pjesniče, nema ni u zoni sumraka. Pjesniče? Pjesniče? Ma gdje si sada nestao? Šta je sada ovo?«

»Ne može te čuti, rodo, ne može, nestao je, rodo, nestao,« zasliši spet izza hrpta. »Ti? Odakle sad ti?« »Kao što ćeš nestati ti, kao što ću nestati ja, kao što će nestati sva ova prokleta zemlja, ova balkanska vukojebina, gdje smo prokleti

Fedja Ković

od rođenja.« Krajišnik besen misli, da bo eksplodiral. Obraz si prekrije z rukami, tresoč se od gneva in vsega čudnega dogajanja reče: »Kakve su to budalaštine, rodo? Sada mi i ti prodaješ te vaše balkanske filozofije?« Ko si umakne roke z obraza, bratranec izgine. Obračal se je levo, obračal se je desno, neprehodno grmičevje, ne moreš levo, ne moreš desno, ostane samo naprej in nazaj. Naprej grem, si reče Krajišnik. Naprej! Pa naj stane, kar hoće! Hodi še nekaj minut, spet zasliši glasbo, ko v daljavi zagleda močno luč. Njegovo zadnje upanje. Hočem ven, pomagajte!

Krajišnik je tekkel in tekkel brez prestanka, razni glasovi, ki jih je še naprej poslušal v glavi, so samo še dodajali njegovi blaznosti. Kot bi tekkel v neskončnost, v začaranem krogu, kjer se bo vračal in vračal na isto mesto. V goščavi listja, na eni in edini poti, ki jo je nočna razsvetljava oblikovala kot vrtinec v drugo dimenzijo. In prav ta vrtinčasta svetloba je dajala Krajišniku zadnje upanje. Prestopi svetlobo, prestopi mejo, prestopi drugo dimenzijo. Sedaj. Iz mraka kot v transu počasi dviguje pogled okoli sebe, tega, kar vidi, ne more dojeti. Zagleda največje kolo, kar jih je videl. Zbrani domačini obeležujejo plesno tradicijo, koljejo se svinje, raženj se vrti, pije se v potokih. Ne dojema, kako se je znašel tu. Še enkrat pogleda proti kolu. Z začudenjem se mu oko ustavi pri pesniku, bratrancu, Miru in drugih, ki jih je srečal v lokalu in drugod. Hm ... Tukaj nekaj ne štima. Pogleda proti odru, igra glavna zvezda Romanije. Milutin Bajrović. Raja se je zabavala dolgo v noč, poletna sezona, ko najbolj obeležijo svojo tradicijo, jim je dajala upanje v boljši jutri in prav nikogar ni motilo Krajišnikovo nemo in šokirano opazovanje vsega.

Diego Menendes

Izza rešetk:

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjene, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Sreda, 10. 6.

Fuzbal dan. Že nekaj dni je po oglasnih deskah viselo vabilo za tekmo. Danes so namreč prišli Kralji ulice in igrali proti našim fantom. Seveda sanatorij ne bi bil sanatorij, če se ne bi začele že prej govorice: »Sej bojo itak pijani. Pijani pa ne znajo igrati.« Bil sem tiho, nisem komentiral, to je v takih primerih in med temi ljudmi nepomembno in popolnoma nepotrebno. Sicer pa, tekma je imela drug pomen, ki pa se ga marsikdo ni zavedal. Globine človeka so pač še premalo raziskane – še posebno v sanatoriju.

Na tekmi sem doživel veliko presenečenje. Srečal sem osebe, ki jih nisem pričakoval, upravnika, socialnega delavca, vodjo vzgojne službe. Elita. Pa kaj? Tudi ta dogodek je minil in šel v preteklost. Vrnimo se v svoje sobe med svoje ljudi. V vsakdan tega životarjenja. Zdaj sem na Maretovi tapeti. Kar ponavlja se že v svojih razmišljanjih, dvomih, vprašanjih. Kaže, da je to nalezljiva bolezen v sanatoriju. Njemu ni jasno, zakaj je tu, in se s tem ne more sprijazniti. Naj zaradi tega trpimo drugi v sobi? Jok! Na začetku sem ga še poslušal, dokler mi ni dopizdil in sem potem popizdil nanj. Jebem ti trdo glavo! Tu si in sprijazni se s tem. Jokaš zaradi meseca, ki ga boš preživel tu. Lahko bi ga preživel na WC-školjki. Ni pošteno?

Foto: DaKub

Je pošteno! Sam si si kriv. Zdaj plačuješ za svojo pamet. Mare namreč ni hotel v sanatorij, ker se mu je zdelo to brez veze. Lahko bi kazen odslužil z delom v splošno korist. Pa si komu to omenil? Sem, sodnici. Ustno ali pisno? Ustno. Jebi ga, brez papirja danes niti srat ne moreš. Zdaj pa se sprijazni s tem in živi. Vrzi v smeti vse te misli; na svojega psa in na bivšo, zdajšnjo in bodočo punco. V sobi smo vsi polni problemov in ti tu blodiš. Glej televizijo in daj mir. Dosegel ne boš nič – odsedel boš mesec dni, in to je to.

Kaj pa oni? Kdo? Tajkuni. Si ti tajkun? Imaš denar za odvetnika? Nimaš. Zato bodi lepo tiho in uživaj v tem, kar imaš.

Taubi

PREDSTAVNIK KRALJEV IN KRALJIC: PRECEDNIK

Foto: Žigažaga

RAZVEDRILO

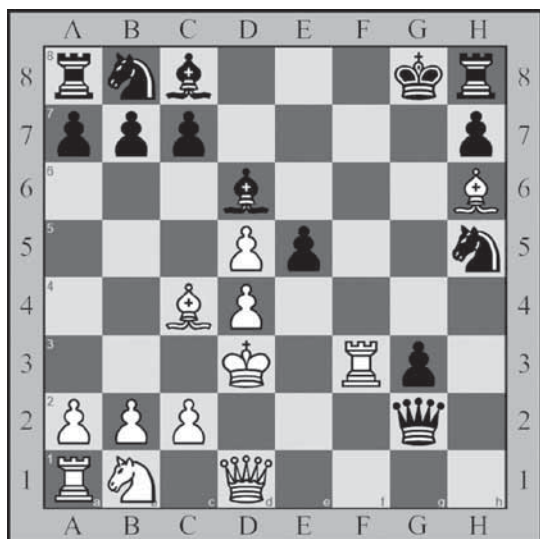
KRALJEVSKI ŠAHOVSKI PROBLEM

Iz igre W. Steinitz – J. Wilson, London, 1862.

Na vrsti je beli. Črnega matira v četrti potezi.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

Vir: chesspuzzles.com

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 28.

030
KRALJE
ULICE

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

SMS, 24. 4. >> Pozdravljeni, sedaj že drugič kupujem vaš časopis. Gospod, ki mi ga prodaja, ima številko prodajalca #767. Je zelo prijazen. Tudi sam nimam bog ve kaj, vendar še nisem na cesti. Rade volje pomagam, kajti nikoli se ne ve, kdaj bom jaz potreboval pomoč. Lep pozdrav vsem skupaj! Viljem

SMS, 3. 5. >> Pozdravljeni! Zelo, zelo, zelo in še enkrat zelo bi pohvalila vašega skromnega starejšega 75 letnega gospoda. Mislim, da ima številko #800. Gospod N., mislim, da sem si pravilno zapomnila, bil je pred Lidlom za Bežigradom. Zelo rada z njim poklepetam. Uspešno je ponujal vas časopisek. Vse pohvale za takega gospoda. LP Tanja Savič

SMS, 3. 5. >> Res odlična, vrhunska literarna revija oziroma časopis s socialnimi temami, pa še brez reklam. Vreden je veliko več, kot stane, in tudi več kot revije v trgovinah. Hvala, ker jo zdaj občasno lahko kupim tudi v Kranju. Nataša

SMS, 17. 5. >> Ponavadi sem kupila Kralje ulice iz solidarnosti. Zdaj imam celo sobo polepljeno s članki, ki so me dobesedno sezuli. Še vprašanje za Klavdijo Stanonik, ki previja rane. Ali bi morda sprejela študente zdravstvene nege, ki želijo pomagati? Prostovoljno seveda. LP Maja

Facebook, 19. 5. >> Živijo! V Kranju nikjer več ne ujamem koga, ki bi ponujal časopis. Po navadi je bil kdo pred Hoferjem (še vedno velja prepoved prodaje pred njihovimi poslovalnicami, op. ured.) ali Lidlom. V času, ko pridem iz službe in grem v kakšno trgovino (v nakupovalni konici), ne najdem nobenega kralja. Kakšen namig, kam naj grem in kdaj? Odkar sem začela časopis dejansko brati, ga prav iščem, prej sem samo dala kak drobiž. Da ni razprodan? ☺ Hvala za namig in vse dobro vsej ekipi. Saša

OD BABOTA SMUČKA

Hodil sem po jebenih gorskih rovtah, nikjer kaplje vode, nikjer centimetra sence. In cel dan nisem srečal nikogar drugega razen od Babota smučke. Ravno sem se za trenutek ustavil, da s prstom izbežam kamen iz gozdarja, ko sem jo zagledal. Stala je nekaj metrov proč, pri zavitem macesnu, umazana in z zarjavelimi robniki, in me gledala. »Spet ti,« sem zamomljal. »Spet jaz,« je rekla. In me še naprej gledala. »Mudi se mi, nimam časa. Do vrha so še tri ure,« sem se izgovoril. »Saj, saj ... Nič ne rečem,« je odvrnila. Obrnil sem se in stopil v hrib. »Pazi, kravjak,« je dejala, a je bilo prepozno. »Šit!« Pobral sem se s tal, si obrisal kravje govno z riti, pospešil korak in se nisem oziral.

Samar Kandič

Foto: Lavry Norman

MILOŠEV FOTO KOTIČEK: VZHODNA SRBIJA

Foto: Miloš Stojić

Foto: Miloš Stojić

Foto: Miloš Stojić

Foto: Miloš Stojić

Foto: Miloš Stojić

Foto: Miloš Stojić

MIJAV

032
KRALJI
ULICE

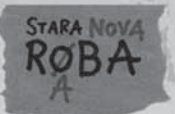
Enkrat proti koncu prejšnjega meseca sem šel na lov na Kralje ulice. Saj nekoč prej, še pred to koronakomedijo, jih je ena punca redno prodajala pred našo štacuno. A že dolgo je ni več. Dobiti časopis Kralji ulice je postal prav zahteven šport. Ni mi torej preostalo drugega, kot da sem odšel na lov. Najprej na Prešernov trg. Vsega sem prečesal, a niti enega kralja ali kraljice nikjer. Pa na tržnico. Spraševal sem branjevke in iskal s pogledom v vse možne smeri, a nikjer nobenega. Pa spet na Prešernov trg. Morda pa je medtem kdo prišel. A ni. Niti eden. Kaj pa zdaj?

Ko sem že obupal, se je kar naenkrat vendarle eden pojavil. Imel je dva ali tri izvode v prozorni mapi pa sem brž enega kupil. Deževalo je in najbrž je imel zato plastično mapo. No, tokrat mi je uspelo dobiti kraljevski časopis. Majsko številko. Ampak aprilske mi pa ni uspelo ujeti.

Matic

Lara Oblak, 6. razred

www.robaraba.si

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

**“STVARI, KI SO VAM ODVEČ,
AL JIH MATE PREVEČ,
NISO POŠKODOVANE
IN JIH JE ŠKODA ZAVREČ,
LAHKO PRIPELJETE K NAM.”**

Info:
Zadruga Stara roba, nova raba
Poljanska c. 14, Ljubljana, 059 010 075
zadruga@robaraba.si
Pohištva ne sprejemamo.

Zadruga je socialno podjetje, ki deluje po principih skupnostne ekonomije. Povezuje odrinjene osebe, ki s ponovno uporabo zavrženih stvari, ustvarjajo nekaj zase, za širšo skupnost in za okolje. Vsak vaš podarjeni predmet in nakup pomenita podporo Zadrugi, ki je namenjena zaposlovanju brezdomnih in ostalih socialno ogroženih oseb.

KUPIMO VSE, KAR JE ZASTONJ, IN PODARIMO NAPREJ PO SIMBOLIČNI CENI!

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki_ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojene in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

DOBIMO SE PRI SIDRU NA KONGRESNEM TRGU, TORKI IN PETKI OB 17.00.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

- TURE@KRALJULICE.ORG
- FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732.740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu aprilu zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - društvu LAJKA za hrano za pse,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - podjetju LIDL za prehrabene izdelke,
 - društvu ACT Slovenija za tople obroke,
 - društvu HUMANITARČEK za bone za malico,
 - študentom in študentkam PEF-a za vrečke presenečenja,
 - pizzeriji TRAPPA za pice,
 - portalu DOBRODELKO za sanitetni material in higienske izdelke,
 - prostovoljcem Muhamedu in Tinetu za previjanje ran in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–15.00.
Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 10.00–10.45 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli! (Zaradi epidemije se rekreacija trenutno ne izvaja.)

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

**DRŽAVA JE DALA POLITIČNE ZAPORNIKE IZVEN ZAKONA,
ONI PA SO VZELI ZAKON V SVOJE ROKE.**

ČRTOMIR CLONSKY

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

DARGA – nadstrešek nad prostorom, kjer je bila upepeljena ali pokopana sveta oseba, **RAME** – tkanina za perilo iz mako bombaža

1: Tf8+, Lxf8; 2: d6+, Dd5; 3: Lxd5+, Le6; 4: Lxe6++

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač. Iskrene čestitke nagrajencem in nagrajenkam pravilno rešene aprilske nagradne križanke, ki so: Metod Tomažič iz Žirov, Antonija Sterle iz Ljubljane, Boris Pajd iz Maribora in Maksi Humar iz Stahovice.

Št. 180

**JUNIJ
2021**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

